

ΚΩΝΙΤΣΑ

ΜΗΝΙΑΙΟ ΟΡΓΑΝΟ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΑΣ
ΚΑΙ ΠΡΟΒΟΛΗΣ ΤΗΣ ΕΠΑΡΧΙΑΣ ΚΟΝΙΤΣΑΣ

Δημοσία Βιβλιοθήκη
Κόνιτσας

ΑΘΗΝΑ: ΓΕΝΑΡΗΣ – ΦΛΕΒΑΡΗΣ 1984 – ΧΡΟΝΟΣ Ε' – ΤΕΥΧΟΣ 49-50

Συντακτική Επιτροπή: ΓΙΑΝΝΗΣ ΔΥΜΠΕΡΟΠΟΥΛΟΣ – ΧΑΡΙΛΑΟΣ ΓΚΟΥΤΟΣ
ΝΙΚΟΛΑΟΣ ΓΙΑΚΚΑΣ – ΝΙΚΟΣ ΚΑΖΑΜΙΑΣ – ΝΙΚΟΣ ΤΖΟΥΜΕΡΚΑΣ

Διεύθυνση: ΛΑΜΠΡΟΣ ΒΛΑΧΟΣ – Αχαρνών 208 – 112 52 Αθήνα – Τηλ. 8649.476

Η ξυλογλυπτική τέχνη Τουρνόβου

υπό Ευφρίδη Σουύρλα
Παιδαγωγού

Ιδρυταί και συνεχισταί της περιφήμου Ξυλογλυπτικής Σχολής Τουρνόβου.

και

Μία άγνωστη πτυχή των Ελληνοβελγικών σχέσεων στον χαλλιτεχνικόν τομέα

Το Τουρνόβον το μετονομασθέν εις Γοργοπόταμον είναι η νοσταλγική Πατρίδα της ξυλογλυπτικής τέχνης εις την ιστορικήν και θρυλικήν Ελαρχίαν Κονίτσης.

Σουύρλας

I

Δια των παρατεθησαμένων απόψεων ας προσπαθήσουμε να ξαναζήσουμε ένα κομμάτι από την επάνθηση της ξυλογλυπτικής τέχνης, η οποία κατέχει προεξέχουσαν θέσιν εις την ιστορίαν της Ηπειρωτικής λαϊκής τέχνης με τους Ταλαιαδόρους του Τουρνόβου και τα δείγματα της τεχνοτροπίας των τα οποία είναι εγκατεσπαρμένα εις την Ήπειρον, εις την Μακεδονίαν, εις την Αλβανίαν,

Ωραία πύλη εκκλησίας Γοργοποτάμου, έργο Βασιλείου Σκαλιστή (1925). Φωτογραφία εκτός του ναού.

εις την Βουλγαρίαν και την Γιουγκοσλαβίαν.

Πριν ή όμως αναγράψουμεν απόψεις δια την επάνθησιν της ξυλογλυπτικής τέχνης και κατονομάτομεν δείγματα ταύτης που σώζονται εις την Ήπειρον και εις τα Βαλκάνια ας επιτραπή να σύρομεν τα βήματά μας μπροστά στην κεντρικήν Εκκλησίαν της γενέθλιας μου τον Άγιον Γεώργιον για να αποτίσομεν φόρον τιμής εις τον Βασίλειον Σκαλιστήν, όστις προ 70 ετών κατεσκεύασε τον ξυλόγλυπτον άμβωνα της ως άνω Εκκλησίας.

Και τώρα εν συνεχεία κατονομάζομεν μερικά έργα ξυλογλυπτικής για να χαρακτηρίσομεν εν επιλόγω την μορφήν της καλλιτεχνικής αυτής τεχνοτροπίας.

Π

Αρχίζομεν από την Ήπειρόν μας και επεκτείνομεν την έρευναν εις την Μακεδονίαν και εις τα Βαλκάνια.

Το αρχαιότερον ίσως τέμπλον ξυλογλυπτικής ευρίσκεται εις την Εκκλησίαν του Μοναστηρίου της Βελλάς, χρονολογούμενον πιθανώς κατά το 1630 και ίσως και αρχαιότερον.

Επίσης, το ξυλόγλυπτον τέμπλον του Μοναστηρίου Αγίου Παντελεήμονος εις το νησί των Γιαννίνων, αρχαιότερον ακόμη και του τέμπλου της Βελλάς.

Επίσης ως ιερόν κειμήλιον διατηρείται τεμάχιον τέμπλου ξυλογλυπτικής εις το Αρχιμανδρείο των Γιαννίνων XVI αιώνος, καθώς και το ξυλόγλυπτον τέμπλον της Μητροπόλεως των Γιαννίνων.

Κατά τάς πληροφορίας δε του Ζάχου εις τα Ηπειρωτικά χρονικά, σώζεται εις την Εκκλησίαν του Περάματος των Γιαννίνων, ἐν Βυζαντινόν Βημόθυρον σπανίας ξυλογλυπτικής τεχνοτροπίας, όπως παρόμοιον κατά τάς πληροφορίας της Αγγελικής Χατζημιχάλη σώζεται και εις το Βουργαρέλι της Άρτας χρονολογούμενον εις τα 1281.

Κατά την τελευταίαν δηλαδή περίοδον του Βυζαντίου και κατά την περίοδον της Τουρκοχροατίας η Ήπειρός μας είναι εκείνη

που υπήρξε κέντρο της καλλιτεχνικής εκδηλώσεως εις την ξυλογλυπτικήν.

Πριν ή όμως αναγράψουμεν λεπτομερείας για την επάνθησιν της Ξυλογλυπτικής τέχνης του Τουρνόβου με τους Ταλιαδούρους κατονομάζομεν σωζόμενα δείγματα ταύτης εις την Μακεδονίαν και την Βουλγαρίαν.

III

Εις την Μακεδονίαν –όπως αναφέρει ο Βυζαντινολόγος Σωτηρίου– υπάρχει το ξυλόγλυπτον τέμπλον της Εκκλησίας του Αγίου Στεφάνου εις την Καστοριάν του 15ου αιώνος.

Επίσης εις την Καστοριάν όπως αναφέρει ο Ορλάνδος υπάρχουν το Βημόθυρον του Αγίου Γεωργίου καθώς και το τέμπλο μιας Εκκλησίας κοντά στην λίμνη της Πρέσπας κατασκευασμένον το 1369.

Εν τέλει μερικά δείγματα αναπαραστάτησ και προβολής της ξυλογλυπτικής τέχνης από τον Ναόν του Αγίου Γεωργίου Καστοριάς υπάρχουν και εις το Βυζαντινόν Μουσείον Αθηνών.

IV

Δείγματα Ξυλογλυπτικής τεχνοτροπίας υπάρχουν εγκατεσπαρμένα και εις την Βουλγαρίαν.

Εις την Εκκλησίαν του Αγίου Νικολάου εις την Οχρίδα, χρονολογούμενα κατά τον 12ον και 13ον αιώνα όπως αναφέρει και ο Βούλγαρος Αρχαιολόγος FILOW, εις Γερμανικήν γλώσσαν εκδιδόμενον έργον του με τον τίτλον: (DIE ALTBULGRISCHE KANST - 1919).

Επίσης κατά τας πληροφορίας του ως άνω Βουλγάρου Αρχαιολόγου FILOW δε Επισκοπικός θρόνος και η κεντρική θύρα του Μοναστηρίου της RILA – πλησίον της Σόφιας.

Ο θρόνος του τέως Βασιλέως Φερδινάνδου της Βουλγαρίας είναι επίσης κατασκευασμένος από ξυλογλύπτας τεχνίτας του Τουρνόβου.

Επίσης όπως αναφέρει ο Ορλάνδος εις το έργον του περί των Βυζαντινών μνημείων του 13ου και 14ου αιώνος το Βημόθηρον τον Μοναστηρίου Ολυμπιότισσα εις την Βουλγαρίαν –χρονολογούμενον κατά το έτος 1296– έχει σπανιωτάτην διακόσμησιν με γεωμετρικά πρότυπα και είναι πιθανότατα και αυτό κατά τας διαπιστώσεις του Ορλάνδου έργον Ηπειρωτών Ξυλογλυπτών.

Και ενώ όλοι οι σοφοί και διακεκριμένοι Ευρωπαίοι Αρχαιολόγοι αναγνωρίζουν ότι όλα τα εις την Βουλγαρίαν εγκατεσπαρμένα δείγματα Ξυλογλυπτικής είναι έργα Βυζαντινών και ηπειρωτών τεχνητών ο Βούλγαρος Αρχαιολόγος FILOW τα παρουσιάζει ως έργα υψηλής μορφής καλλιεργείας Ξυλογλυπτικής τέχνης από Βουλγάρους.

Πάντως όμως, κατά την ομολογίαν όλων των Βυζαντιολόγων οι τεχνίται της ξυλογλυπτικής τέχνης γιά όλα τα δείγματα της ξυλογλυπτικής τα οποία είναι εγκατεσπαρμένα εις την Ήπειρον και την Μακεδονία, προήρχοντο από την περιοχήν της Πίνδου και του Ολύμπου. Οι δε Ηπειρώτες τεχνίτες είναι εκείνοι που ήσκησαν εις τα Βαλκάνια γενικώς επίδρασιν εις την ξυλόγλυπτον διακοσμητικήν τέχνην από των αρχών του XVI αιώνος, κατά τας διαπιστώσεις και της Κυρίας Χατζημιχάλη, ιδίως δε τα Ξυλόγλυπτα της Βουλγαρίας από όλας τας περιοχάς φέρουν ανάγλυφον την σφραγίδα των Ελλήνων τεχνιτών.

Από των αρχών του 17ου αιώνος η Ξυλόγλυπτος τεχνοτροπία αντεκατεστάθη με την διακόσμησιν δια μαρμάρου και από της εποχής αυτής φέρονται αναγεγραμμένα εις τους άμβωνας και τα Εικονοστάσια και όλα τα ονόματα των τεχνιτών.

Πάντως η κατάταξη των έργων της ξυλογλυπτικής του 18ου και 19ου αιώνος έχει ανάγκη –κατά την ομολογίαν όλων των Βυζαντινολόγων– μακράς ερεύνης και σπουδής συγκριτικής μορφής.

Επίσης η χρονολογική διάταξη των έργων της ξυλογλυπτικής είναι δυσχερέστατη όχι μονάχα διότι τα δείγματα της ξυλογλυπτικής τεχνοτροπίας είναι εγκατεσπαρμένα εις όλην την Ελλάδα και εις τα

Βαλκάνια, αλλά και δια τον λόγον ότι τα πλείστα των έργων της Ξυλογλυπτικής δεν φέρουν χρονολογίαν.

V

Η κυρία Χατζημιχάλη εις το έργον της «LA SCULPTURE SURBOIS-ATHENES 1950» (σελ. 1-58) χαρακτηρίζει την ξυλογλυπτικήν ως λαϊκήν τέχνην (L'ART POPULAIRE DE LA GRECE), εξήρε δε εις την άνω συγγραφήν της την συμβολήν εις την Ξυλογλυπτικήν τέχνην των Σκαλιστάδων και Ταλιαδούρων (Ταλιαδόρων) εκ του Ιταλικού TAGLIATORE.

Όλας όμως τας αναγραφομένας απόψεις της εις το ως άνω μνημονεύμενον έργον της η κ. Χατζημιχάλη ήντλησε από τα Ηπειρωτικά Χρονικά του αειμνήστου Σπυρίδωνος, χωρίς να αναφέρει τα ονόματα ή επιβεβλημένας παραπομπάς εκ των Μονογραφιών που είναι δημοσιευμέναι εις τα Ηπειρωτικά Χρονικά.

Ούτω επί παραδείγματι. Εις την σελίδα 16 του ως άνω έργου της παρατηρεί ότι τα πρωτεία εις την ξυλογλυπτικήν τέχνην κατέχουν οι κάτοικοι από τα Μαστοροχώρια της Κονίτσης τα οποία ουδέποτε επεσκέφθη και κατονομάζει τεχνίτας ξυλογλυπτικής και εικονογραφίας από το Τούρνοβο χιονιάδες και Λισκάτσι.

Παρατηρεί δε εν συνεχείᾳ και αναγράφει ότι τεχνίτες της ξυλογλυπτικής των χωριών Κονίτσης είχον ως αποκλειστικήν περιοχήν την Ήπειρον και την Αλβανίαν.

Η τέχνη των μετεβιβάζετο από Πατρός εις Υιόν και αναφέρει εκ των Ταλιαδούρων Τουρνόβου:

Τον Αναστάσιον Ταλιαδούρον
Τον Δημήτριον Υιόν του
Τον Μάρκον εγγονόν του και
τους Βασίλειον και Λάμπρον δισεγγόνους του.

(Συνεχίζεται)

Ο Τάσος

Το γράψαμε στο προηγούμενο τεύχος, που ο Αναστάσιος Ευθυμίου, ο ανταποκριτής μας, εγκαταστάθηκε στα Γιάννινα. Έφυγε από την Κόνιτσα, και είναι αλήθεια ότι αυτό μας κόστισε και γίνεται αισθητή η απουσία του, γιατί ο Τάσος είχε ένα ρόλο στη μικρή μας πόλη και την καθημερινή εμφάνισή του στην αγορά της τη θεωρούσαμε στοιχείο της.

Λίγες ώρες στο μαγαζί του, στο ρολόγιδικο, να πειθαρχήσει τα ρολόγια, να βάλει να δουλέψουν ρυθμικά παλιές αντίκες, ξυπνητήρια, οικογενειακά κειμήλια, κι ύστερα έξω στα καφενεία, στην πλατεία, να πιάσει ειδήσεις, νέα της πόλης και των χωριών, να μοιράσει Γιαννιώτικες εφημερίδες, να εισπράξει συνδρομές του περιοδικού μας και πάλι στο μαγαζί και πάλι έξω.

Αεικίνητος, ανήσυχος, ερευνητικός.

Και με το κεντρί αυτής της έρευνας χτύπησε πόρτες παλιών αρχοντικών της Κόνιτσας, τρύπωσε σε κασέλες και σεντούκια και παλιά ντουλάπια κι ανέσυρε κιτρινισμένα χαρτιά, πωλητήρια και συμφωνητικά και προϊκοσύμφωνα και κάθε λογής παλιοκαιρίσιο υλικό, με το

οποίο πλούτισε το ιστορικό και λαογραφικό αρχείο του, που δημοσιεύουμε κάθε τόσο στο περιοδικό μας.

Τώρα τα ρολόγια που επισκεύαζε δεν τον πρόδωσαν. Χτύπησαν υπάκουα την ώρα της συνταξιοδότησής του κι ο Τάσος μάζεψε τις αντίκες, τα ελατήρια και τα εξαρτήματα που απόμειναν κι έκλεισε το μαγαζί. Ύστερα καταπιάστηκε με τα χαρτιά, όγκους χαρτιών, έργο συλλογής και γραψίματος χρόνων και χρόνων, που χρειάστηκαν κουτιά, πολλά χαρτοκιβώτια για να πακεταριστούν εκεί στο σπίτι του γιατρού του Φώτου, στις «Καρυές» της Επάνω-Κόνιτσας που έμενε και να φορτώθουν για τα Γιάννινα.

Χάθηκαν και μερικά πακέτα στο δρόμο, έπεισαν από το αυτοκίνητο, στενοχωρέθηκε ο Τάσος και κάνει έκκληση για να τα βρεί.

Στη Ζαλοκώστα 1 τώρα, στις όχθες της Παμβώτιδας εγκαταστημένος ο Τάσος Ευθυμίου, δεν παροπλίστηκε βέβαια. Κι είμαστε βέβαιοι ότι στην Ηπειρωτική πρωτεύουσα θα βρει πλούσιες πηγές σε αρχεία και βιβλιοθήκες κι ακόμα και σε σπίτια παλιών Κονιτσιώτικων οικογενειών εγκαταστημένων στα Γιάννινα, που θα τρυγήσει υλικό για την επαρχία μας.

Εξάλλου τακτικά θα μας επισκέπτεται, γιατί ρίζες και κλωνάρια τον δένουν με την Κόνιτσα και τη Βούρμπιανη. Και η υπογραφή του συνεχίζει και δε θα πάψει να εμφανίζεται στο περιοδικό μας.

Έτσι νιώθοντάς τον πάντα κοντά μας, χαιρετίζουμε το φίλο μας συνεργάτη, στη νέα του κατοικία και του ευχόμαστε τα συντάξιμα χρόνια του να είναι πολλά, πλούσια και αποδοτικά, με σταθερή υγεία και νεανική δραστηριότητα.

ΘΕΟΔΩΡΟΣ ΓΑΡΓΑΛΗΣ
ΕΙΔΙΚΟΣ ΠΑΘΟΛΟΓΟΣ
(των Παν/μίων Κιέβου και Τασκένδης)

ΙΑΤΡΕΙΟ: Υψούντος 3 Περιστέρι
Τηλ. 5746.000

ΕΛΕΝΗ ΚΗΤΑ

Χειρ/γος Οδοντίατρος-Περιοδοντολόγος
(Βοηθός Παν/μίου P & M C Παρισίων)

ΙΑΤΡΕΙΟ: Μεσογείων 6 – Τηλ. 7704.317

ΚΟΝΙΤΣΙΩΤΙΚΑ ΧΡΟΝΙΚΑ (τα προ εβδομηνταετίας)

5-10-1913

Οι μαθηταί του Σχολαρχείου Βουρμπιάνης, Ευστάθιος Κοσκινάς εκ Στράτιανης και Χαράλαμπος Τσιώχος εξ Ισβόρου εδημοσίευσαν εις την εφημερίδα «Αώος» το ακόλουθο ποίημα.

Ένα πουλάκι κάθεται στους βράχους της Ηπείρου
Βγάζει φωνίτσ' ανθρώπινη και λέγ' ένα τραγούδι·
— Παιδα'κια Ηπειρώτικα, ανδρειοκαμωμένα,
Ρίξτε στον ώμο τ' άρματα, τ' ανδρειοδοξασμένα.
Και πάλιν ας αναστηθούν του Βότσαρη τα τέκνα,
Να διώξουν απ' την Ήπειρο τους Αληπασαλήδες.
Ευανδροτάτη Ήπειρος, πατρίς τόσων ηρώων,
Μη φαντασθής πως είμεθα κι εμείς Αρβανιτάδες.
Είμεθα γνήσιοι Έλληνες, Ελευθερία ζητούμεν,
Και ως Λακεδαιμόνιοι, πίπτομεν ἡ νικούμεν.

Παραιτήθηκαν οι δημοτικοί άρχοντες και διορίσθηκαν: Δήμαρχος ο Χαράλαμπος Π. Φλώρος και Σύμβουλοι οι Κων. Ν. Ζήσης ιατρός, Νικ. Γ. Φώτος ιατρός, Παναγ. Μπεκιάρης δικηγόρος, Λάμπρος Λαμπρίδης έμπορος, Δημ. Παπαϊωαννίδης έμπορος και Αθανάσιος Ρούσης φαρμακοποιός.

Επανελήφθησαν αι ασκήσεις των ιερολοχιτών αι οποίαι είχαν διακοπή κατά την διάρκειαν του παζαρόπουλου.

Ο εις Κόνιτσαν υπηρετών ταγματάρχης μηχανικού Σπηλιάδης προήχθη εις αντισυν/χην.

Διάφοροι Κονιτσιώται προσέφεραν 54 φράγκα προς ενίσχυσιν των επανελθόντων εθελοντών.

Τους ιερολοχίτας εκγυμνάζουν, ο ανθυπασπιστής Σκοπετέας και ο δεκανεύς Χρήστος Παπαχρηστίδης.

11-10-1913

Ο Γεώργιος Κ. Τράκας εκληροδότησε 3.000 φράγκα εις τον Ιερόν Ναόν του Αγίου Νικολάου του χωριού του Μεσαριάς Μολίστης.

19-10-1913

Την παρελθούσαν Κυριακήν ετελέσθησαν εις Κόνιτσαν οι γάμοι του λεβέντη Νίκου Ζδράβου μετά της σεμνής και χαριεστάτης δίδος Ευανθίας Ηλία Πύρρου. Επίσης εις Βούρμπιανην ετελέσθησαν οι γάμοι του φερέλπιδος νέου Ξενοφώντος Κατσένη, πρωτοτόκου υιού του εκείθε Αρχιερατικού Επιτρόπου αιδεσιμωτάτου Οικονόμου Παπαδημητρίου Κατσένη, μετά της περικαλεστάτης δίδος Ευριδίκης Χ. Σκούφια.

Ανεκηρύχθη επίτιμος δημότης Κονίτσης ο κ. Ιωάννης Παρμενίδης «δια τας ευγενείς υπηρεσίας ἃς προσήνεγκεν εις την ημετέραν Κοινότητα ιδία και γενικώς εις άπασαν την Υποδιοίκησιν Κονίτσης».

ΣΤΗΝ ΚΟΝΙΤΣΑ ΤΟ 1903

ΧΡΗΣΤΟΥ Γ. ΑΝΔΡΕΑΔΗ

Γυμνασιάρχη - Φιλόλογου - Ιστορικού

Α

Για πολλούς και ποικίλους λόγους η αναδρομή στο παρελθόν πάντοτε είναι ωφέλιμη. Ανατρέχοντας στα περασμένα κανείς ξαναζεί τις στιγμές του παρελθόντος και νοερά φέρνει στη μνήμη του γεγονότα και πρόσωπα που διαδραμάτισαν χάποιο ρόλο - μικρό ή μεγάλο - στη διαμόρφωση των πτυχών της ιστορίας, της ιστορία με την χαθολική της έννοια, που εξετάζει τη ζωή του ανθρώπου σε όλες τις εκδηλώσεις από τα πανάρχαια χρόνια ως σήμερα. Ιδιαίτερα μάλιστα, όταν πρόχειται για τοπική ιστορία, η αναδρομή αυτή έχει μεγαλύτερη σημασία, διότι, εκτός από την αναρίθμηση των γεγονότων που εντάσσονται στα γενικά πλαίσια της ιστορίας ως επιστήμης, ζωντανεύουν μπροστά μας μορφές και πρόσωπα αγαπημένα, των οποίων ακόμα και τώρα υπάρχει η ιστορική συνέχεια με το γενεαλογικό τους δέντρο, του οποίου τα κλαδιά συνεχίζουν να θάλλουν, αποδεικνύοντας έτσι τη σύνδεση του παρόντος με το παρελθόν, αφού τα επώνυμα των προσώπων που αναφέρουμε κατά κύριο λόγο εξακολουθούν να ακούγονται ως τις μέρες μας.

Ξεφυλλίζοντας παλιές εφημερίδες με συγκίνηση διαβάσαμε τυχαία μερικές ανταποκρίσεις, οι οποίες μας ξαναγύρισαν πίσω στο 1903, πριν από 80 χρόνια, με διάφορα γεγονότα που αναφέρονται όχι μόνο στην τουρκοκρατούμενη Κόνιτσα αλλά και στην επαρχία της. Βέβαια δεν καταγόμαστε από την Κόνιτσα και ίσως μπήκαμε σε ξένα αμπελοχώραφα. Στην Κόνιτσα όμως ξήσαμε τα πρώτα χρόνια της υπαλληλικής μας σταδιοδρομίας υπηρετώντας στο Γυμνάσιο της και γι' αυτό, όταν - έστω και πάρεργα - διαβάζουμε ή συναντάμε κάτι που σχετίζεται μ'

αυτήν, το αντιμετωπίζουμε με ιδιαίτερη ευαισθησία. Ο νους μας αμέσως τρέχει στο σήμα κατατεθέν της πόλεως, το τοξωτό ιστορικό γεφύρι του Αώου, το χιλιοτραγουδημένο, στις δασωμένες πλαγιές της Τύμφης και στον απρόσιτο επιβλητικό όγκο της Γκαμήλας με τις απότομες κορυφές της κι ακόμα πιο πολύ στα ανηφορικά πλακόστρωτα καλντερίμια και δρομάκια της με τους μπαξέδες καταπράσινους γύρω στις αυλές των σπιτιών και θαρρούμε πως αναπνέουμε το μεθυστικό άρωμα των λουλουδιών, μια μοσχοβολιά που λιγώνει την ψυχή, και λίγο-πολύ ξαναζούμε τις στιγμές εκείνες με τα παιδιά που ανηφόριζαν για το σχολείο και λες και βρισκόμαστε ξανά στο στασίδι του Αγίου Νικολάου, για να παρακολουθήσουμε τη θεία λειτουργία και κατόπιν να κουβεντιάσουμε με τους απλούς, καλοσυνάτους και καταδεχτικούς κατοίκους της πολιτείας. Κι όλα αυτά μας οδηγούν στο πρόσφατο παρελθόν, πριν από τρεις σχεδόν δεκαετίες, ένα παρελθόν που το ξήσαμε και νοσταλγικά το αναπολούμε.

Υπάρχει όμως και το απότερο παρελθόν, αυτό που είναι άγνωστο στους συγχρόνους, άσχετα αν από μια πρόχειρη εξέταση το θαρρούμε γνωστό. Έτσι πρέπει να μας απασχολήσει και το ερώτημα για τη ζωή της πόλεως και της επαρχίας στις αρχές του αιώνα μας: Ποια προβλήματα είχε να αντιμετωπίσει η τουρκοκρατούμενη Κόνιτσα εδώ και 80 χρόνια πριν, το 1903; Ας γυρίσουμε πίσω, ξεφυλλίζοντας μια παλιά εφημερίδα, τη «Φωνή της Ηλείδου»⁽¹⁾ του 1903 και μαζί της ας ξαναζήσουμε τα γεγονότα ανατρέχοντας στα περασμένα. Οι ανταποκρίσεις δεν είναι συχνές και ίσως δημιουργούν ορισμένα κενά. Παρόλα ταύτα όμως δεν παύουν να είναι ιστορικά τεκμήρια και πηγές αδιέψευ-

στες, από τις οποίες θα σχηματιστεί η βάση του ιστορικού υλικού για τη συγγραφή μιας τοπικής ιστορίας, ιδιαίτερα μάλιστα, όταν οι πηγές αυτές σήμερα είναι δυσκολοεύρετες και ξεχασμένες από τη λήθη του χρόνου και πολύ περισσότερο απρόσιτες για το πολύ κοινό «πλην των ειδημόνων». Γι' αυτό λοιπόν και αντιγράφουμε καθετί που έχει σχέση με την Κόνιτσα του 1903 μη παραλείποντας και τις μικρές ακόμη ειδήσεις, διότι κι αυτές είναι «ζώσα ιστορία».

B

Παραθέτουμε λοιπόν αυτόνοις με χρονολογική διάταξη όσα κείμενα βρήκαμε στον τόμο του 1903, αναγράφοντας τα λήμματα με δική μας αρίθμηση (1-22).

1. ΕΚ ΚΟΝΙΤΣΗΣ.

Οι κάτοικοι Βουρμπίανης κτλ. Αναφορά προς την κυβέρνησιν. Δικαία η αίτησίς των. Αι μεταρρυθμίσεις. Η χωροφυλακή.

Οι κάτοικοι των χωρίων Βουρμπίανης, Πυρσογίαννης και Στρατσίανης⁽²⁾, υπαγομένων εις την επαρχίαν Λεσκοβικίου⁽³⁾ του βιλαετίου⁽⁴⁾ Ιωαννίνων (εκ πέντε χιλιάδων νοφουζίων)⁽⁵⁾ υπήγοντο ανέκαθεν εις την επαρχίαν Κονίτσης και ήσαν λίαν ευχαριστημένοι ένεκα της μικράς αποστάσεως και της ευκολίας της συγκοινωνίας, καθόσον μόνον δια Κονίτσης μεταβαίνουσιν οι κάτοικοι τόσον εις Ιωάννινα όσον και εις την αλλοδαπήν και κατ' ακολουθίαν πας ταξιδιώτης διερχόμενος αποκλειστικώς δια Κονίτσης ελάμβανε και το διαβατήριόν του, διεκπεραιών συγχρόνως και πάσαν άλλην προς την κυβέρνησιν υπόθεσίν του, χωρίς το παράπαν να χάσῃ καιρόν ακολούθως, προτινών ετών, τα χωρία αυτών υπήχθησαν εις Λεσκοβικίου, ένθα και η απόστασις μακρο-

τέρα τυγχάνει και οι κάτοικοι ηναγκασμένοι εισί να μεταβώσιν εις Λεσκοβίκιον και δι' απλούν διαβατήριον και εκείθεν να επανέλθουν εις τα χωρία και κατόπιν ν' αναχωρήσουν πάλιν δια Κονίτσης, ήτις δια της κατασκευασθείσης ήδη γέφυρας της Στρατιάνης απέχει μόνον 6-7 ώρας. Τας δυσκολίας προς το Λεσκοβίκιον και τας προς την Κόνιτσαν ανυπολογίστους ευκολίας υπ' όψιν έχοντες ανηνέχθησαν τη Αυτοκρατορική κυβερνήσει τη 29η Ιουλίου ε.ε., δια δύο αναφορών των, μίαν προς τον Μέγαν Βεζύρην και ετέραν προς την Α.Ε. τον Βαλήν Ιωαννίνων, εξαιτούμενοι την επάνοδον των χωρίων των, ως το πριν, εις τον καζάν⁽⁶⁾ Κονίτσης, ελπίζοντες και απεκδεχόμενοι ότι η κυβέρνησις, λαμβάνουσα υπ' όψιν δικαίαν των κατοίκων αίτησιν, συνάδουσαν άλλως τε και προς εγκύκλιον του Αυτοκρ. Υπουργείου των Εσωτερικών, δι' ης οι κάτοικοι δικαιούνται να υπαχθώσιν εις ον καζάν επιθυμούσι, ήθελεν εκπληρώσει τας ευχάς των κατοίκων. Εν τούτοις οι ισχυροί Αλβανοί βέηδες Λεσκοβικίου, συνεργάτας έχοντες και δύο ομογενείς αδελφούς Σαράφιδες εκείσε, δια λόγους, ους αυτοί και μόνον γνωρίζουν, ενεργούσι πιεστικώς δια των οργάνων των την σύνταξιν και υπογραφήν αναφορών εναντίον της θελήσεως και του εγκαρδίου των κατοίκων πόθου. Δεν αμφιβάλλουμεν όμως ότι ο Γεν. Διοικητής Οσμάν πασάς, όστις τυγχάνει ο μόνος αρμόδιος και είναι εις θέσιν να εκτιμήσῃ κατά πόσον έχουσι δίκαιον οι κάτοικοι των ειρημένων χωρίων, θα αποδώσῃ εις αυτούς δικαιοσύνην, συνιστών όπως τα χωρία των αποσπασθώσιν εκ Λεσκοβικίου και υπαχθώσιν εις Κόνιτσαν. Άλλως τε είναι λογικόν, όπως εις τους κατοίκους παρέχονται ευκολίαι και ουχί δυσκολίαι.

Είς απάσας τας εν Ηπείρω επαρχίας εδημοσιεύθησαν αι υπό του Σουλτάνου εισαγόμεναι μεταρρυθμίσεις⁽⁷⁾. Προσεκλήθησαν δε οι βουλόμενοι εκ των χριστιανών, όπως καταταχθώσιν εις την χωροφυλακήν, να δηλώσωσι τούτο εγγράφως.

(φ. 508/3-1-1903, σ. 2)

2. Ο εκ Κονίτσης⁽⁸⁾ ελληνοδιδάσκαλος⁽⁹⁾ εν Αγνιά κ. Αριστοτέλης Πατέρας ετέλεσε

ΙΩΑΝ. ΞΕΝΙΔΗΣ - ΑΓΓ. ΒΛΑΧΟΥ
ΧΕΙΡΟΥΡΓΟΙ - ΟΔΟΝΤΙΑΤΡΟΙ
25ης ΜΑΡΤΙΟΥ & ΒΑΣ. ΠΑΥΛΟΥ 73
ΠΕΤΡΟΥΠΟΛΙΣ
ΤΗΛ. 50.10.050

τους αρραβώνας αυτού μετά της δεσποινίδος Παπαγέλου, σεμνής και μεμορφωμένης κόρης μιας των πρώτων εκείσε οικογενειών. Εφ' ω επιστέλλομεν αυτώ τα θερμά ημών συγχαρητήρια και ευχόμεθα ταχείαν την στέψιν.

(φ. 510/17-1-1903, σ. 4)

3. Αφίκετο εκ Κονίτσης ο κ. Μιλτιάδης Κουτσιούκης, διδάκτωρ⁽¹⁰⁾ της ιατρικής.

(Φ. 514/14-2-1903, σ. 4)

4. Ο εκ Κονίτσης κ. Αρίστιππος Αδαμαντίδης, υποστάς ενώπιον των καθηγητών της Ιατρικής Σχολής την πρακτικήν δοκιμασίαν έτυχε της αδείας του μετέρχεσθαι το επάγγελμα του ιατρού. Τα συγχαρητήριά μας.

(φ. 516/28-2-1903, σ. 4)

5. Τον εκ Κονίτσης κ. Αρίστιππον Αδαμαντίδην, αριστούχον της Ιατρικής και εσωτερικόν ιατρόν του Ζαννείου Νοσοκομείου συγχαίρω εγκαρδίως δια τας πρακτικάς αυτού εξετάσεις. Μ.Γ.Π.

(φ. 517/7-3-1903, σ. 4)

6. Μετά χαράς αναγγέλλομεν ότι ο εκ Κονίτσης κ. Αριστοτέλης Πατέρας ετέλεσεν εν Αγνιά τους γάμους αυτού μετά της δεσποινίδος Χαρικλείας Κ. Παπαγγελή. Ευχόμεθα αυτοίς βίον μακρόν και ευδαιμονία.

(φ. 520/28-3-1903, σ. 4)

7. Ο εκ Κονίτσης ιατρός κ. Βασίλειος Καζινέρης, συγγραφεύς πολλών ποιητικών έργων και λογογράφος, περιεβλήθη από ημερών στρατιωτικήν στολήν και ξίφος. Ως γνωστόν διαγωνισθείς επέτυχε προ πολλού προς καταληψιν μιας θέσεως ιατρού εν τω στρατώ και κατετάχθη ήδη. Όθεν ευχόμεθα αυτώ ευδοκίμησιν εν των σταδίω τούτω και προαγωγήν ταχείαν.

(φ. 526/9-5-1903, σ. 4)

8. Ο εκ Σταριτσάνης⁽¹¹⁾ της Κονίτσης κ. Μιλτιάδης Β. Κουτσούκης υποστάς την νόμιμον δοκιμασίαν έλαβε την άδειαν του μετέρχεσθαι τον ιατρόν.

(φ. 526/9-5-1903, σ. 4)

(Συνεχίζεται)

▼▼▼▼▼▼▼▼▼▼

ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ ΚΟΝΙΤΣΑΣ

Κόνιτσα 10 Γενάρη 1984

Προς τη
Διεύθυνση του περιοδικού
«ΚΟΝΙΤΣΑ»
Αθήνα

Μια αλλοδαπή από την Washington U.S.A. η Susan Auerbach έμεινε, όπως μας είπε, ένα περίπου χρόνο στην Αγία Παρασκευή Κόνιτσας, με αποστολή τη συγκέντρωση των Κονιτσιώτικων τραγουδιών από διάφορα χωριά, όπως: Κεράσοβο, Καστάνιανη, Κάντσικο, Πουρνιά, Φούρκα, Καλόβρυση, Λαγγάδα.

Η Susan επισκέφθηκε μερικές φορές τη Βιβλιοθήκη μας και ζήτησε τη συμπαράστασή της στο έργο της. Σε ό,τι μπορούσε να τη βοηθήσει, το έπραξε με πολλή χαρά. Την παρακαλέσαμε δε, να μη λησμονήσει την ακριτική μας Βιβλιοθήκη, όταν θα τελείωνε η εργασία της, και να έστελνε ένα αντίτυπο, για το αρχείο.

Συνεπής στο λόγο της, στις αρχές του Δεκέμβρη '83 πέρασε από τη Βιβλιοθήκη και άφησε μόνο για εκπαιδευτική χρήση (6) κασέτες 90 C. με δημοτικά τραγούδια, από διάφορους τραγουδιστές των χωριών που αναφέραμε. Τα τραγούδια αυτά τα τραγούδησαν για τη Susan ηλικιωμένοι άνθρωποι, και είχαν σαν θέμα: Την ξεντιά, το βουνό, το τραπέζι, το γάμο, το χορό, το θέρο κτλ.

Μπορέσαμε και λάβαμε μια πρώτη γεύση από το περιεχόμενο. Το συμπέρασμα είναι, ότι η εργασία της διδος Auerbach είναι αξιοθαύμαστη, γιατί μια αλλοδαπή χωρίς σχέση και συνάφεια με τη λαογραφία, την παράδοση, τα ήθη και έθιμα της επαρχίας μας, μπόρεσε και συγκέντρωσε από πρώτο χέρι, υλικό, που

Το Πεκλάρι στους απελευθερωτικούς αγώνες

Η 21 Φλεβάρη είναι η ημέρα που εδώ και 71 χρόνια, το 1913 έπεσε το οχυρό του Μπιζανιού, λευτερώθηκαν τα Γιάννινα, αποτίναξε η Ήπειρος τον τουρκικό ζυγό που τη βάρυνε πεντακόσια χρόνια.

Ο γενναίος ελληνικός στρατός της μικρής τότε Ελλάδας πολέμησε με άφθαστο ηρωϊσμό για να ελευθερώσει τους σκλαβωμένους Έλληνες στην Ήπειρο, τη Μακεδονία και στα νησιά. Όμως και οι υπόδουλοι δεν περίμεναν παθητικά, δεν κάθονταν με σταυρωμένα χέρια. Περίμεναν από ώρα σε ώρα την κήρυξη του πολέμου εναντίον της Τουρκίας και ετοιμάζονταν μυστικά, συγκροτούσαν επιτροπές, συγκέντρωναν όπλα και

θα μείνει για πάντα κτήμα, στη δημόσια Βιβλιοθήκη της Κόνιτσας.

Αισθάνομαι, προσωπικά, την ανάγκη, σαν υπεύθυνος της Βιβλιοθήκης, την οποία υπηρετώ μια εικοσιπενταετία, να συγχαρώ ολοκαρδίως την κατά πάντα αξιοθαύμαστη προσπάθεια της δίδος Susan, να συγκεντρώσει το θησαυρό της περιοχής μας, που μέρα με τη μέρα χάνεται, και που μαντεύω σε ποιές οικονομικές θυσίες υποβλήθηκε η παραπάνω ερευνήτρια, και να της ευχηθώ ολόψυχα καλή της επιτυχία και σ' άλλες τέτοιες ευγενικές φιλοδοξίες.

Πληροφορώ, ακόμη, τους απανταχού συμπατριώτες μας ότι η Βιβλιοθήκη της Κόνιτσας αριθμεί σήμερα 32.000 τόμους βιβλία και έχει ιδρύσει (400) δανειστικά κέντρα βιβλίου στην Ήπειρο, Κέρκυρα και Λευκάδα, ακόμη δε, συγκρότησε και αρχείο με (310) κασέτες που περιέχουν δημοτική και βυζαντινή μουσική, καθώς και ξένες γλώσσες. Περιμένουμε, λοιπόν, το ερχόμενο καλοκαίρι, να μας επισκεφθούν οι συμπατριώτες μας, από κοντά.

Ο Βιβλιοθηκάριος
ΑΧΙΛΛΕΑΣ Γ. ΚΟΛΙΟΣ
Τμηματάρχης Α'

οργανώνονταν να δράσουν στα μετόπισθεν εναντίον των Τούρκων. Σε πολλά μάλιστα μέρη η δράση αυτή άρχισε και πριν αρχίσει επισήμως ο πόλεμος με την Τουρκία. Και στην επαρχία μας οργανώθηκαν στα περισσότερα χωριά μυστικές επιτροπές, αγώνα, που είχαν σύνδεση και καθοδηγούνταν από το Μητροπολίτη τότε της Κόνιτσας Σπυρίδωνα Βλάχο. Και στα βιορεινότερα χωριά της επαρχίας μας Δίστρατο, Κεράσοβο, Φόνδρα συγκροτήθηκαν πριν από την κήρυξη του πολέμου αντάρτικες ομάδες.

Στο χωριό μας το Πεκλάρι, τη σημερινή Πηγή, ο πρώτος που βγήκε αντάρτης πριν ακόμα κηρυχτεί ο πόλεμος του 1912, ήταν ο

Ο ΔΡΟΜΟΣ ΔΥΤΙΚΟΥ ΖΑΓΟΡΙΟΥ ΠΑΔΩΝ – ΚΟΝΙΤΣΗΣ

Επανέρχομαι για το δρόμο Δυτ. Ζαγορίου, Βρυσοχωρίου, Πάδων, Κονίτσης. Δεν εγένετο καμιά ενέργεια. Τότε διατί εγένετο η γέφυρα προ τριακονταετίας και εδαπανήθηκαν τόσα χρήματα!

Ο δρόμος είναι απαραίτητος, διευκολύνει την κυκλοφορίαν – επικοινωνίαν των πέραν του Αώου Ζαγορισιακών Κοινοτήτων: Βρυσοχωρίου, Ηλιοχωρίου, Λαίστης, Τσεπελόβου και τας εντεύθεν του Αώου κοινότητας Πάδες, Παλαιοσέλιον, Ελεύθερον, Άρματα, Δίστρατον, ΣΜίξι, Γρεβενά, Κόνιτσα.

Εφθάσαμεν στη Σελήνη και ημείς δεν επικοινωνούμεν μέ τά πέραν των Ζαγορίων χωριά.

Ο κ. Νομάρχης πρέπει να ενδιαφερθεί και δια τον δρόμον τούτον. Να επικοινωνήσουν αι δύο επαρχίαι Ζαγορίου-Κονίτσης τας οποίας χώριζει ο Αώος ποταμός.

– Μέμνησο και των χωριών μας κ. Νομάρχα – ορεινοί είμεθα!

ΝΙΚΟΛΑΟΣ Ι. ΓΙΑΚΚΑΣ
Ανώτερος γενικός αρχίατρος
ε. α. (Ταξίαρχος Υγ/κού εα)

Δάσκαλος του χωριού, ο Καπετάν Κρομμύδας, που κατάγονταν από τα Κρεμυδοχώρια των Κουρέντων και γι' αυτό πήρε αυτό το επαναστατικό ψευδώνυμο, ενώ το επώνυμό του ήταν Μήτσης. Ο Καπετάν Κρομμύδας αφήνοντας το Σχολειό του Πεκλαριού και βγαίνοντας αντάρτης εναντίον των Τούρκων, ενώθηκε με αντάρτικα τμήματα που δρούσαν στα σύνορα της επαρχίας μας με τη Μακεδονία.

Την εποχή εκείνη, όπως και αργότερα πολλοί Πεκλαρίτες ταξίδευαν στην ελεύθερη Ελλάδα και δούλευαν μαστόροι, χτίστες δηλ. στην Πελοπόννησο, κυρίως στα χωριά της Κορινθίας. Όταν κηρύχτηκε ο ελληνοτουρκικός πόλεμος του 1912 και ο ελληνικός στρατός εξόρμησε από τα σύνορα (του Ολύμπου και του Άραχθου που ήταν τότε) για την απελευθέρωση της Μακεδονίας και της Ηπείρου, οι χωριανοί μας αυτοί, νέοι γεμάτοι πατριωτικό ενθουσιασμό, αφήνουν τη δουλειά τους, δεν υπολογίζουν το μεροκάματο, που μ' αυτό ζούσαν τις οικογενειές τους, και ξεκινούν από την Πελοπόννησο να γυρίσουν στην πατρίδα, που τους είχε εκείνη τη στιγμή ανάγκη.

Δε λογάριασαν τους κόπους και τους κινδύνους που διέτρεχαν και οι ίδιοι, αλλά και οι οικογένειές του εδώ στο χωριό αν οι Τούρκοι μάθαιναν ότι οι ειρηνικοί Πεκλαρίτες γυρίζουν στο χωριό πάνοπλοι εναντίον τους. Γιατί οι χωριανοί μας πεζοπορώντας μέρες πολλές, διασχίζουν τη Στερεά και τη Θεσσαλία, συνδέονται με οπλαρχηγούς και οπλίζονται, μπαίνουν στην Τουρκοκρατούμενη Μακεδονία, εκεί συνδέονται με Ηπειρώτες οπλαρχηγούς και με άλλα αντάρτικα τμήματα μπαίνουν στην επαρχία μας. Από διηγήσεις τους που διασώθηκαν ξέρουμε ότι φιλοξενήθηκαν στη Φούρκα και από εκεί περνώντας από το Μοναστήρι της Μόλιστας μπήκαν κρυφά στο χωριό μας και αντάμω-

σαν με την τοπική επαναστατική επιτροπή που είχε σύνδεση με το Μητροπολίτη Σπυρίδωνα.

Από την τοπική επιτροπή που είχε τότε συσταθεί στο χωριό μας το Πεκλάρι για τον αγώνα εναντίον των Τούρκων, ξέρουμε μόνο δύο ονόματα: του Γεωργίου Κόντου και του Γιάννη Καραγιάννη.

Για τους χωριανούς μας που έφθασαν στην επαρχία μας αντάρτες από την Πελοπόννησο δεν ξέρουμε σε ποιές μάχες ή συγκρούσεις με τους Τούρκους πήραν μέρος. Τα ονόματά τους, για όσους είμαστε σίγουροι είναι τα εξής: Α) Θόδωρος Ζώτος, 2) Βασίλης Χούψιας, 3) Δημήτρης Δήμου, 4) Νικόλαος Αθανασούλης, 5) Βασίλης Κίτσιος, 6) Χρήστος Παππάς, 7) Γεώργιος Λύτας, 8) Αριστείδης Κίτσιος.

Δεν ζει κανείς σήμερα ούτε από τους αντάρτες, ούτε από την τοπική επαναστατική επιτροπή. Τα ονόματά τους τα δίνουμε στην Ιστορία γιατί η πατριωτική τους δράση χαρίζει τιμή και δόξα και στο χωριό μας και στους απογόνους τους.

Ένας άλλος χωριανός μας επίσης με πατριωτική δράση στην εποχή που αναφερόμαστε είναι ο Δημήτρης Χούψιας. Αυτός παιδί ακόμα είχε ταξιδέψει στην Αίγυπτο και όταν κηρύχτηκε ο πόλεμος του 1912, ξεκίνησε μαζί με άλλους ενθουσιώδεις νέους, ήρθε στην Ελλάδα και κατατάχθηκε εθελοντής στον ελληνικό στρατό.

Ο Δημήτρης Χούψιας πολέμησε στο Μπιζάνι, μπήκε ελευθερωτής στα Γιάννινα και συνέχισε έπειτα να πολεμάει στον ελληνοβουλγαρικό πόλεμο.

Ο χωριανός μας πολεμιστής του 1912-13 Δημήτρης Χούψιας είναι ο μόνος που ζει σήμερα και έχει ηλικία 93 χρόνων. Νέος δούλευε οικοδόμος, έπειτα είχε εμπορικό κατάστημα στην Κόνιτσα και τώρα ζει με τα παιδιά του στον Πειραιά.

Τα καλοκαίρια έρχεται στην Κόνιτσα και ανεβοκατεβαίνει πεζός από την αγορά στο σπίτι του που είναι στις «Καρυές» της Επάνω Κόνιτσας.

ΑΝΝΑ ΘΕΟΔΩΡΟΥ-ΣΤΡΑΤΟΥ ΟΔΟΝΤΙΑΤΡΟΣ

Αίνου 6 – Ν. Ηράκλειο
Τηλ. 2756.380

Ηλίας Δήμου &
Λάμπρος Βλάχος

ΚΩΣΤΑΣ ΛΑΜΠΡΙΔΗΣ

Μνήμη Βαγγέλη Νικολάου

Έκλεισαν 10 χρόνια από τη μέρα που χάσαμε και κηδέψαμε στην Αθήνα (6-1-1974) έναν εξαιρετικό άνθρωπο και λαμπρό δάσκαλο της επαρχίας μας, το Βαγγέλη Νικολάου.

Γεννημένος το 1900 στο Ασημοχώρι, σπούδασε στο Ιεροδιδασκαλείο της Βελλάς και αργότερα στο Πανεπιστήμιο της Αθήνας και υπηρέτησε στον Αμάραντο, στις Χιονιάδες, στο Ασημοχώρι και από το 1934 μέχρι το 1941 ήταν διευθυντής του δημοτ. σχολείου Κάτω Κόνιτσας.

Δάσκαλος με άρτια επιστημονική μόρφωση και ανώτερο ήθος, εργάστηκε στην επαρχία μας μια εικοσαετία περίπου και διακρίθηκε για το σχολικό του έργο και τη δράση του την κοινωνική και συνδικαλιστική, στην οποία στάθηκε πρωτοπόρος για την ανύψωση του διδασκαλικού κλάδου.

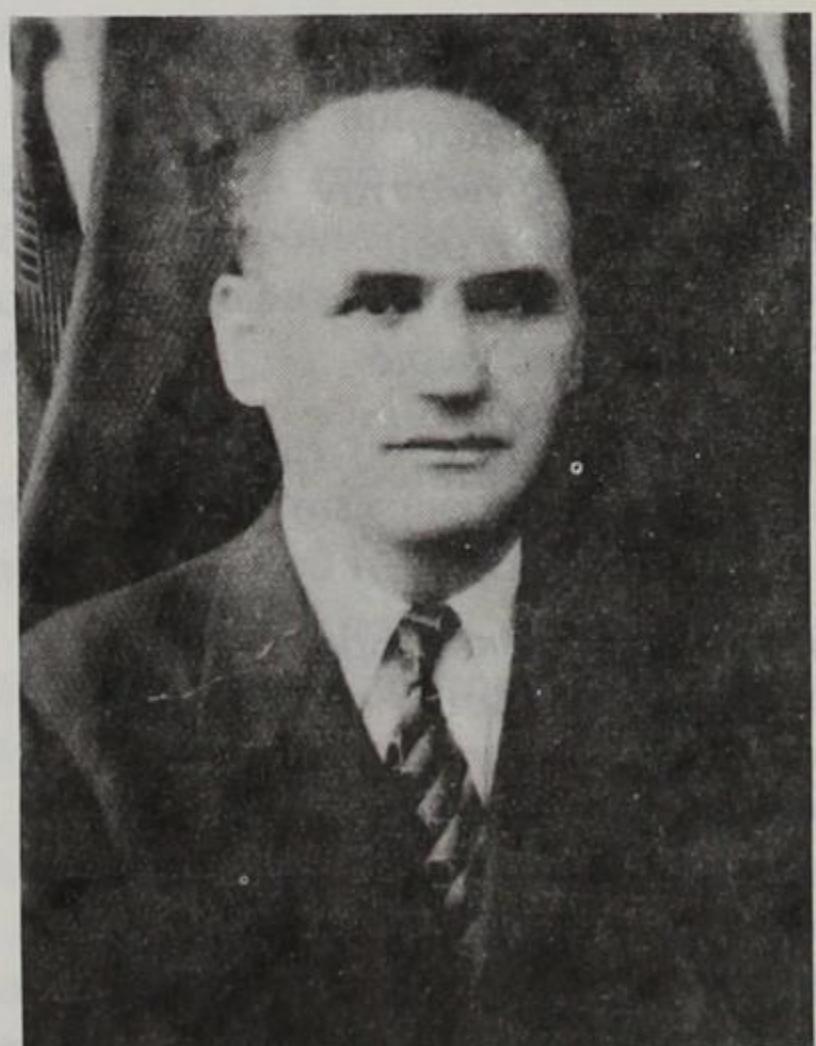
Στις αρχές του 1941, στη διάρκεια ακόμα του πολέμου, μετατίθεται στην Αθήνα, όπου τον βρίσκει η κατοχή και όπου τον περιμένουν και νούργιοι αγώνες και η δραστήρια συμμετοχή του στην Εθνική Αντίσταση. Για τη συμμετοχή και τη δράση του στην Εθνική Αντίσταση, διώκεται μετακατοχικά, εξορίζεται και απολύεται από την υπηρεσία.

Με τη συμπλήρωση δέκα χρόνων από το θάνατό του, όλοι όσοι γνώρισαν τον υπέροχο αγωνιστή Βαγγέλη Νικολαόυ, οι συνάδελφοί του, οι συναγωνιστές του, οι συμπατριώτες του, οι μαθητές του, αφιερώνουν ξανά λίγες στιγμές στη μνήμη του ωραίου αυτού ανθρώπου, που τα βήματά του άφησαν αδρά τα ίχνη τους στον τόπο μας.

Αγαπητέ Κώστα έφυγες γρήγορα! Σ' αγαπούσα τόσο πολύ που δεν ήτο δυνατόν να μείνω ασυγκίνητος στην ξαφνική απώλειά σου! Φίλος καλός κάγαθός τόσο άπό την Κόνιτσα, όσο και από τη Θεσ/νίκη. Ιατρός στην Κόνιτσα. Σχολίατρος, θεράπων Ιατρός των ΠΑΔΩΝ, ειργάσθης, όσον ουδείς άλλος, σχεδόν όλη την επαρχία εγύρισες, όλα τα χωριά. Εδημιούργησες τας κατασκηνώσεις, έργου ιδικόν σου! ήσουν ο ευεργέτης της Κονίτσης και της επαρχίας. Στη Θεσ/νίκη σταδιοδρόμησες, έφθασες εις τον βαθμόν Διευθυντού Σχολικής Υγιεινής. Όλη η επαρχία εβυθίσθη εις πένθος. Εβοήθησες την Ήπειρο την επαρχία ΚΟΝΙΤΣΗΣ στην κατοχή. Είμαι απαρηγόρητος τέτοιοι άνθρωποι δεν πρέπει να αποθνήσκουν.

Το χώμα της Κονίτσης που σε σκεπάζει ας είναι ελαφρόν. Έχε γαίαν ελαφράν.

ΝΙΚΟΣ ΓΙΑΚΚΑΣ
Ανώτερος Γενικός Αρχίατρος
ε. α. (Ταξίαρχος Υγ/κου ε.α)

Βαγγέλης Νικολάου.

KONITSA

(Αφιερώνεται στο 2ο Δημοτικό Σχολειό της)

Κόνιτσα! Γαλαζιοάιματη Θεά!
 Στοχαστικά πλαγιάζεις
 στου Σμόλιγκα τα τραχιά ρέματα.
 Αλαφιασμένο αγριπερίστερο φαντάζεις.
 Φαιδρή κι ολόδροση πέφτεις σύρριζα,
 ως κάτω στο σκιερό σου φαράγγι.
 Εκεί, που αγκαλιασμένα σμίγουν
 κι ανέμελα γρεκιάζουνε
 τα ανυπόταχτα βουνά σου.
 Αυτά, που γιγαντώνουν τη λάμψη σου,
 το τρανό της Φύσης ξεφάντωμα,
 με του αγέρα και του χιονιού τα

ξεσπάσματα,

με του φεγγαριού και του ήλιου σου
 τα αγνά, τα τρυφερά σου άσματα.
 Δέος γιομίζεις κάθε ψυχή,
 ολόχαρη σα φτερουγίζεις

και παίρνεις πάνω σου
 τις ανταύγιες και τις χάρες τ' ουρανού,
 ατόφιες, καθώς τις στίβαξαν οι θεοί σου
 στα πλάγια, στις ρεματιές
 και στης ποταμιάς το νεροκατέβασμα.
 Σα ρίχνεις τα λάγνα σου μάτια
 κατά πάνω μου,
 νοσταλγικά σκουντάς τη λαβωμένη μου
 ανάσα.

Κόνιτσα! Δε σ' αλησμόνισα.
 Σε κρύβω μέσα μου,
 σε νιώθω πατρίδα και δικιά μου!
 Καθώς περνάς στη θύμησή μου,
 λογιάζω, πως κάτι σούδωσα κι εγώ:
 Το υστέρημα απ' την ψυχή μου.

ΓΙΩΡΓΟΣ ΜΠΟΥΡΗΣ

Ο φτωχός Θεός

Ο πιο φτωχός Θεός
 είναι κλεισμένος στους ναούς των
 (μαστόρων
 σε πέτρινο τέμπλο ακουμπισμένος
 σ' ατέλειωτες Σαρακοστές
 και δίχως μια λαμπάδα.

Οι άγιοι
 είναι ζωγραφισμένοι εδώ
 με ρούχα από δίμητο
 δίχως φωτοστέφανο
 με ύφος δειλινού.

Οι φτωχές Κυριακές
 είναι περασμένες στον ημεροδείχτη
 του Σαραντάπορου
 με λίγο ήλιο, λιτές σαν καλόγριες.

Σ' αυτόν το ναό
 σκοτώθηκαν τα περασμένα
 της γενιάς μου.

Χρήστος Τσιγκούλης

ΝΟΣΤΑΛΓΙΑ

Δώρο μεγάλο έταξα
 φέτος στον εαυτό μου
 Ιούλιο ή Αύγουστο
 να πάω στο χωριό μου.

ΠΟΛΛΕΣ φορές το θέλησα
 μα έμεινε όνειρό μου
 και κάθε χρόνος γίνονταν
 καημός παράπονό μου.

Σ' αγάπησα μωρέ χωριό
 σε νιώθω κύτταρό μου
 Πατρίδα μου, Γενέτειρα
 και ρίζα των Γονιών μου.

Μέρα και νύχτα σκέπτομαι
 εκεί τον ερχομό μου
 να σε ξεχάσω δε μπορώ
 σφήνωσες στο μυαλό μου.

Κι αν μ' εμποδίσει κάτι τι
 πάλι στον ερχομό μου
 παράταση στον τάμα μου
 βλέπω και στον καημό μου.

M.S.

Η ΕΠΙΣΤΡΟΦΗ ΤΟΥ ΑΣΩΤΟΥ

(Στον κόσμο που χάνεται)

Κάποιες τολμηρές κληματόβεργες τυλιγμένες από τα αγριόχορτα και τα θάμνα της χέρσας γης αναζητούν μια θέση στον ήλιο. Απλώνοντας τα καχεκτικά τους φύλλα και καρπούς προσπαθούν να δώσουν το παρόν στην άγρια φύση που οργιάζει γύρω τους.

Το πεζούλι που στην άκρη του ακουμπάει το γέρικο κλήμα είναι κι αυτό συνομήλικό του. Η αποσύνθεση δουλεύει αργά μα σταθερά. Μερικές πέτρες ξέφυγαν απ' την πειθαρχημένη διάταξη πετάχτηκαν έξω απ' τη γραμμή, στραβοκυττάζοντας τις άλλες που έγειραν κουρασμένες απ' του καιρού τα καμώματα.

Τα δέντρα μέσα στην απόλυτη απελευθέρωσή τους από των ανθρώπων τη σκέψη ακούρευτα κι αχτένιστα αλληλομπλέχτηκαν σ' ένα τρελό κατακτητικό άρπαγμα ζωτικού χώρου. Ο δρόμος που αιώνες περπατούσε τους χωριανούς μου στην παλάμη του απ' το ποτάμι ως τις παρυφές της πλατείας, ζει με τις μακρινές του αναμνήσεις.

Μια άλλη πελατεία τώρα είναι σιντροφιά του. Τα ψηλά αγριόχορτα και τα πουλιά στα πλαϊνά ρουμάνια τον νανουρίζουν στα γεράματά του.

Στον Αη-Νικόλα που έχει κράτος και εξουσία η σιωπή, ο Θεός έμεινε μοναχός του – αναζητώντας μάταια λίγο φως από κερί και μια καλημέρα σε ήχο πλάγιο δεύτερο.

Ο ίδιος ο Θεός ξεθωριάζει πάνω στις διάφορες μορφές των εικόνων του και το ταπεινό εκκλησάκι ξεπλυμένο απ' τη βροχή υγρό γεμάτο μούσκλα διαριγγύει τα ιμάτιά του, τρίζοντας ολοένα και πιο δυνατά απ' το πλάτεμα του διπλανού ρέματος προς τα θεμέλιά του.

Στο μοναστήρι της Παναγίας οι τελευ-

ταίες νότες του Σιαμαντάκα έχουν από καιρό ξεψυχήσει και η ανθρώπινη παρουσία είναι κάτι ξεχασμένα απ' το θάνατο μαύρα σχήματα που έρχονται να ζητήσουν ρουσφέτι για μια θέση στον παράδεισο.

Στην άκρη του χωριού οι αχερώνες στέλνουν το καλοσώρισμά τους απ' τις μεγάλες τρύπες των γκρεμισμένων τοίχων από πλιθιά που μοιάζουν με μουσκεμένο ψωμί.

Στ' αλώνια διατηρείται η μακρινή κληρονομία τους απ' τα μυρμήγκια που πηγαινοέρχονται σιωπηλά ψάχνοντας λεπτομερειακά να βρουν την αιτία της καταστροφής τους.

Στα όρθια σπίτια η μέρα διαδέχεται τη νύχτα στο απόλυτα καθορισμένο ραντεβού τους αφήνοντας η καθεμιά ανεπαίσθητο μόρια της διαβρωτικότητας πάνω στις σκουριασμένες κλειδαριές,... στις πόρτες,... στις σκεπές, στους τοίχους.

Τζάκια ψηλά και τζάκια φοβισμένα... Τζάκια γέρικα πιο γέρικα και νιότερα... Τζάκια που χρόνια στέλνουν τα μηνύματά τους στο χωριό, στον ουρανό, στις εποχές...

Έτσι λερωμένα όλα άρχισαν να νυστάζουν και τα μάτια τους κλείνουν αργά στο χνώτο του δικού τους χάροντα.

Στις αυλές οι παλιοί γνώριμοι, τα τσαπιά και τ' αλέτρι παντρεύτηκαν τη σκουριά.

Τα δωμάτια... οι οντάδες βρήκαν άλλη συντροφιά, παντρεύτηκαν την αράχνη.

Κάπου πάνω στο τζάκι κουλουριάστηκαν οι φωτογραφίες που δεν τις διαβάζει κανείς πια. Είναι άλλωστε τόσο οδυνηρό το διάβασμά τους σαν εκείνες τις παλιές

ΓΡΑΜΜΑ ΑΝΑΓΝΩΣΤΗ

Για πρώτη φορά τολμώ να χρησιμοποιήσω τη φιλόξενη στήλη του περιοδικού «ΚΟΝΙΤΣΑ», που επανειλημμένα δημοσιεύει άρθρα αναγνωστών του, με σκοπό να διατυπώσω τις προσωπικές μου σκέψεις.

Η καθιερωμένη πλέον ετήσια διαδικασία της κοπής της Πρωτοχρονιάτικης πίττας από τους Συλλόγους που έχουν την έδρα τους την πρωτεύουσα, και κατά κύριο λόγο των Ηπειρωτικών χωριών, είναι θεσμός που δεν εξαντλεί τη σημασία του στον τυπικό του μόνο χαρακτήρα. Η βαθύτερη ουσία αυτού του θεσμού, που θα πρέπει ιδιαίτερα να τονι-

πληγές που πονάνε όταν πρόκειται ν' αλλάξει ο καιρός.

Το καντήλι σβηστό και η Αγία Αικατερίνη μ' αγριεμένα μάτια κοιτάζει αυστηρή την επιστροφή του ασώτου.

Τα μιντέρια ξεκούραστα απ' το βαρύ φορτίο των μαστόρων που έφυγαν κι αργούν να γυρίσουν, ψυθιρίζουν στα σαΐσματα και στα κιλίμια που τα σκεπάζουν το Διόνυσο και την Αθηνά των νοικοκυρέων τους. Απ' το μάτι του παραθυριού μετρώ το μάκρος των έρημων δρόμων των καλντεριμιών και μ' αγωνία στέκεται η ματιά στη γωνία μπας και ξεμυτίσει η παλιά κοσμοχαλασιά με τα χίλια σχήματα του χρώματος.

Που πήγαν όλοι εκείνοι οι θορυβώδεις διαβάτες που 'χαν τον έρωτα φορτωμένο στους ώμους;

Από κάπου στη γωνιά της κάμαρας μια φωνή το μουρμουρητό μιας μύγας σιγανό... ίσιο... αναπάντεχο, μοιάζουν με τον ψαλμό απ' τη φωνή του παπα-Γρηγόρη.

«Κύριε επίβλεψον εξ ουρανού και ευλόγησον την χώρα ταύτην. Αμήν».

σθεί, βρίσκεται στην ενδυνάμωση και τη σύσφιξη των σχέσεων μεταξύ των γύρω χωριών της ίδιας περιφέρειας, σχέσεις που υπήρξανε πάντα φιλικές. Είναι γεγονός ότι στο υδροκέφαλο αυτό τέρας των τεσσάρων εκατομμυρίων που λέγεται Αθήνα, είναι μια σοβαρή κοινωνική ασθένεια η αποξένωση των κατοίκων της από τους συγγενείς, φίλους και συγχωριανούς, με αποτέλεσμα αυτή η αποξένωση να αποτελεί την κυριότερη αιτία πρόκλησης πολλών δεινών στο κοινωνικό σύνολο. Μέσα σε αυτό το αδηφάγο τσιμέντινο έκτρωμα, στο νεφόπλικτον «κλεινόν της Παλλάδος Ἀστυ» γίνεται μια αξιόλογη και στο έπακρο επαινετή προσπάθεια συντήρησης των παραδοσιακών θεσμών, εθίμων και δεσμών του χωριού. Συντήρησης δηλαδή όλων εκείνων των στοιχείων που συντρόφευαν το νέο του χωριού μέχρι τη στιγμή που με καταφανή θλίψη ζωγραφισμένη στο πρόσωπό του, τη στιγμή του αποχωρισμού, αποχαιρετούσε το πατρικό του σπίτι, για να δημιουργήσει, όπως πίστευε, μια άνετη ζωή στην πρωτεύουσα των ευκαιριών.

Τη δύσκολη ομολογουμένως αυτή

Τα παιδιά του Γοργοπόταμου ψέλνουν τα κάλαντα.

Χρήστος Τσιγκούλης

προσπάθεια διάσωσης όλων των γνωρισμάτων που συνθέτουν την εικόνα και τη φυσιογνωμία του κάθε χωριού, έχουν αναλάβει οι διάφοροι Σύλλογοι, που η ανεξάντλητη συνεισφορά τους δε στηρίζεται σε πανηγυρικές εκδηλώσεις και τελετές, αλλά πρώτιστα και κύρια στην ενεργό συμπαράσταση προς το χωριό με κάθε μέσο υλικό και ηθικό. Οι Σύλλογοι είναι ο πυρήνας του κυττάρου και ο μοναδικός πόλος έλξης όσων έχουν κοινή γεννέτειρα. Η συσπείρωση όλων μας γύρω τους και διαρκής συνεισφορά μας σε αυτούς, θαρρώ πως είναι ο μόνος τρόπος διάσωσης αυτών που κληρονομήσαμε. Παράλληλα διατηρείται μέσα μας ο άσβεστος πόθος για την πρόοδο του χωριού μας, που είναι συνάμα και η ελπίδα για τη μελλοντική αναβίωση της ετοιμοθάνατης επαρχίας. Με αυτό τον πόθο κάποτε –εύχομαι γρήγορα– οι πλατείες των χωριών μας θα γεμίσουν με τον ξενητεμένο τους πληθυσμό, θα ξαναγίνουν τα γνώριμά μας από διηγήσεις πανηγύρια, θα γεμίσουν οι Εκκλησίες και το γέλιο θα επιστρέψει στην πηγή του, το χωριό. Έτσι σίγουρα οι αστοί της πόλης θα ξεφύγουν από την ανθυγιεινή ζωή, το καθημερινό τους άγχος και θα μπορέσουν επιτέλους να αναπνεύσουν τον καθαρό αέρα των βουνών μας και θα ξεκουράσουν τη ματιά τους στο βαθυπράσινο χρώμα του δάσους.

Εξειδικεύοντας το θέμα θα ασχοληθώ για λίγο και στο γεγονός εκείνο που στάθηκε η αιτία και η αφορμή που με παρεκίνησε, από εσωτερική ανάγκη, να απασχοληθώ με αυτό μου το σημείωμα. Το Σάββατο στις 21 Γενάρη στις 7 το βράδυ ο Σύλλογος Γοργοποτάμου (Τουρνόβου) έκοψε την πρωτοχρονιάτικη πίττα για τα μέλη του και τους άλλους φίλους του χωριού, σε κατάμεστη αίθουσα, πλημμυρισμένη από πατριωτικό ενθουσιασμό. Γι' αυτό το γεγονός που από πρώτη άποψη έχει έναν τυπικό καθαρά γιορταστικό χαρακτήρα

ρουτίνας θα ήθελα να επισήμανω τρία πράγματα που μου έκαναν εξαιρετική εντύπωση. Η πρώτη μου παρατήρηση είναι ότι η γιορτή είχε οργανωθεί άφογα σε όλες της τις λεπτομέρειες. Οι ομιλητές, αν και λακωνικοί, υπήρξαν άκρως κατατοπιστικοί. Νέοι και γέροι εξέθεσαν τις απόψεις τους με άνεση. Θερμά συγχαρητήρια αξίζουν οι διοργανωτές και το Διοικητικό Συμβούλιο του Συλλόγου. Η δεύτερη παρατήρησή μου αρκετά ενθαρρυντική έχει σχέση με τον αριθμό των προσελθόντων στην εκδήλωση. Ένα πλήθος ανθρώπων κάθε ηλικίας από όλα τα σημεία της πρωτεύουσας ήλθε να δώσει το παρόν στη χειμωνιάτικη αυτή νύχτα, και να δηλώσει με τον τρόπο αυτό ότι δικαιώνει τους 60/χρονους αγώνες του Συλλόγου. Η τρίτη παρατήρησή μου, η περισσότερο εντυπωσιακή, έχει άμεσο σχέση με το περιεχόμενο των ολιγόλεπτων ομιλιών των εκπροσώπων των γύρω χωριών. Όλες αυτές οι ομιλίες χαρακτηρίζοταν από την ειλικρίνεια, την αγάπη τους για την περιφέρειά μας, την υπευθυνότητα, την αγωνιστικότητα και τη σαφήνεια. Όλα αυτά τα διέκρινε κάθε ακροατής στα λόγια τους και στη συμπεριφορά τους γενικά. Με τη στάση τους αυτή απέδειξαν το θετικό αποτέλεσμα και την απήχηση που παρουσιάζει καθημερινά η κίνηση που έχει αναληφθεί τα τελευταία χρόνια για την ανάγκη αναβίωσης της υπαίθρου που μεταπολεμικά βρίσκεται σε μαρασμό. Οι κρίσεις που διεπύωσαν ήσαν αρκετά περιεκτικές σε νοήματα και οπωσδήποτε αντικειμενικές. Γι' αυτό τους είμαι ειλικρινά ευγνώμων.

Τέλος ευχαριστώ όλους και ιδιαίτερα τον εκδότη του περιοδικού «ΚΟΝΙΣΑ» που δίνει ομηρικές μάχες για την έκδοση του κάθε τεύχους του και την προβολή της περιοχής μας.

Με εκτίμηση
Δημήτρης Νικ. Καζαμίας

ΓΙΑ ΤΑ 60 ΧΡΟΝΙΑ ΔΡΑΣΗΣ ΤΟΥ ΣΥΛΛΟΓΟΥ ΓΟΡΓΟΠΟΤΑΜΟΥ

Στην κατάμεστη αίθουσα της Χαριλάου Τρικούπη δεξιώθηκε και φέτος στις 21 Γενάρη το Διοικητικό Συμβούλιο του Συλλόγου Γοργοποτάμου τα μέλη του στην Αθήνα, τους φίλους του χωριού και τις αντιπροσωπείες των γειτονικών Αδελφότητων με μοναδική απουσία, που σχολιάστηκε έντονα, της Κοινότητας Πυρσογιαννης. Τριπλή ήταν η γιορτή. Για τον ερχομό του καινούργιου χρόνου με το κόψιμο της Πρωτοχρονιάτικης πίττας, για τη συμπλήρωση εξήντα χρόνων από την ίδρυση του Συλλόγου και για πρώτη φορά ύστερα από 276 χρόνια για τη διαμνημόνευση της παράδοσης ή του ιστορικού γεγονότος πλέον, του μαρτυρικού θανάτου του Καλόγηρου του χωριού που η πρόσφατα ανακαλυφθείσα μαρτυρία τοποθετεί στις 22 Γενάρη 1708.

Πολλοί οι προσκεκλημένοι, αναμεσά τους αντιπροσωπείες από τους Συλλόγους Βούρμπιανης, Οξιάς, Ασημοχωρίου και Χιονιάδων. Η γιορτή αρχίζει με τους μικρούς μας προσκεκλημένους που έψαλλαν τα κάλαντα και την ανάγνωση τηλεγραφήματος του Υπουργού Εμπορίου κ. Μωραΐτη.

Με υπόκρουση μουσικής από δημοτικές τραγούδια ο Πρόεδρος του Συλλόγου Διομήδης Σκαλιστής απευθύνει χαιρετισμό και ευχές για τον καινούργιο χρόνο. Στη συνέχεια ο κύριος ομιλητής Νίκος Καζαμίας αναφέρθηκε αναλυτικά και στους τρεις σκοπούς της συγκέντρωσης. Ανέλυσε τη μέχρι τώρα πορεία του Συλ-

λόγου με τα θετικά και τα αρνητικά της σημεία. Στάθηκε ιδιαίτερα στον τρίτο στόχο με την ανάλυση της γνωστής πλευράς της παράδοσης ή της ιστορίας πλέον του χωριού, κάτω από το φως των νέων ανακαλύψεων, όπως είναι της ανεύρεσης σε τυχαίες ανασκαφές παληών Εστιών (τζακιών) στο σημείο που ήταν κτισμένο πριν το χωριό και του μηνιαίου βιβλίου της Εκκλησίας της Βούρμπιανης με την έγγραφη σημείωση «1708 22 Ιανουαρίου εμαρτύρησε ένας Ιερέας Τουρνόβου...». Για την επαλήθευση αυτής της παράδοσης θα επακολουθήσει δημοσίευμα με λεπτομέρειες.

Εκ μέρους της νεολαίας μίλησε η Ελένη Γιώτη που παρότρυνε τους νέους σε κοινή δράση για το καλό του χωριού μας. Χαιρετισμούς απηύθυναν οι Βασίλης Χρήστου, οι εκπρόσωποι των Συλλόγων Βούρμπιανης, Ασημοχωρίου, Χιονιάδων και Οξιάς. Τέλος από το Περιοδικό «ΚΟΝΙΤΣΑ» μίλησε ο Λάμπρος Βλάχος που αναφέρθηκε στα προβλήματα της περιοχής μας.

Επακολούθησε το κόψιμο της πίττας που ήταν ομολογουμένως αρίστη από τα έμπειρα χέρια του άριστου ζαχαροπλάστη Γιώργη Χρήστου, ή διανομή της και η προσφορά ποτών και αναψυκτικών. Το νόμισμα (αναμνηστικό μετάλλειο για τα 60 χρόνια του Συλλόγου) βρήκε η κόρη του Στέφανου Θεολόγου που είχε φορέσει και την τοπική μας ενδυμασία.

Ο Σύλλογος ευχαρίστησε τους: 1) Δημήτρη Θεολόγου γιατί με δική του έμπνευση και δικά του έξοδα κατασκεύασε το μετάλλειο του Συλλόγου και 2) τους Γιώργο Γερασιμίδη και Γιώργο Γαργάλη γιατί κάλυψαν τα έξοδα της Γιορτής.

ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ ΣΤΕΦΑΝΟΥ
ΤΑΞΙ

Τηλ. πιάτσας 22.500 Τηλ. οικίας 22.900
ΚΟΝΙΤΣΑ

N.D.K.

ΑΣΗΜΟΧΩΡΙ

Μέσα σε ευχάριστη ατμόσφαιρα με συνοδεία οργάνων (Χαλκιάδες) που έπαιζαν τραγούδια του τόπου μας ο Σύλλογος Ασημοχωριτών η «Πρόοδος» που έχει έδρα την Αθήνα έκοψε την πρωτοχρονιάτικη πίτα την Κυριακή στις 29 Ιανουαρίου στο ξενοδοχείο Στάνλεϋ.

Το πρόγραμμα παρουσίασε ο Γεν. Γραμ. του συλλόγου κ. Νούτσης Ιωάννης. Η γιορτή άρχισε με τα κάλαντα που είπαν μικρά παιδιά. Μετά μίλησε ο πρόεδρος του συλλόγου κ. Νούτσης Στέλιος. Στη συνέχεια μίλησε το μέλος του Συλλόγου δίδα Χολέβα Ελένη. Ακολούθησαν ομιλίες από τους κ.κ. Νούσια αντιπρόσωπο της πανηπειρωτικής, τον κ. Παπασταύρου, Διευθυντή της εφημερίδας «ΕΡΕΥΝΑ», του κ. Βλάχου της συντακτικής επιτροπής του περιοδικού «ΚΟΝΙΤΣΑ», του κ. Ζωγράφου της αδελφότητας Χιονιαδιτών, του κ. Καζαμία Γεν. Γραμ. του συλλόγου Γοργοποτάμου, του αντιπροσώπου του συνδέσμου Βούρμπιανης, του κ. Αθανασοπούλου Προέδρου συνδέσμου αδελφότητας Οξιάς και του προηγούμενου προέδρου του Συλλόγου Ασημοχωριτών κ. Νούτση Στεφάνου.

Έπειτα ο πρόεδρος του συλλόγου Αση-

μοχωριτών κ. Νούτσης επέδωσε έπαινο στον κ. Γιαννούλη Βασίλειο, ο οποίος διέθεσε σημαντικό ποσό χρημάτων για την κατασκεύαση παιδικής χαράς στο Ασημοχώρι. Παιδιά του χωριού παρουσίασαν ένα πολύ ωραίο σκετς και καταχειροκροτήθηκαν. Το σκετς έγραψε και παρουσίασε ο κ. Γεωργάκης Δημήτριος μέλος του Δ.Σ. του συλλόγου Ασημοχωριτών.

Ο Προέδρος του συλλόγου έκοψε την πίτα (προσφορά τής κ. Νούτση Μαργαρίτας) και προσεφέρθηκαν στους καλεσμένους γλυκά και ποτά. Η ωραία αυτή εκδήλωση έκλεισε με δώρα, που μοιράστηκαν στα μικρά παιδιά.

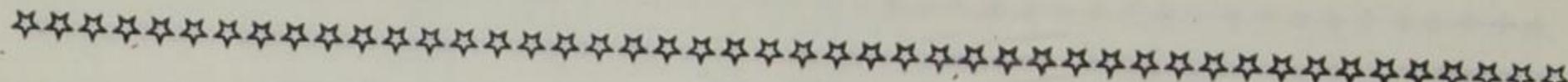
Στις 11 Δεκεμβρίου έγιναν εκλογές στο Σύλλογο Ασημοχωριτών «Η ΠΡΟΟΔΟΣ», που έχει έδρα την Αθήνα και εξελέγη νέο Δ.Σ.

Στη συνέχεια συνήλθε το Δ.Σ. και εξέλεξε: Πρόεδρο τον κ. Νούτση Στέλιο, Αντιπρόεδρο τον κ. Χολέβα Χριστόδ., Γεν. Γραμματέα τον κ. Νούτση Ιωάννη, Ταμία τον κ. Νικολάου Αλέξανδρο.

Τα άλλα μέλη του Δ.Σ. είναι οι κ.κ. Γεωργάκης Δημήτριος, Πανταζής Στέφανος, Γεωργίου Ευριπίδης, Γεωργάκης Παντελής, Νάτσης Βασίλειος.

*Ta παιδιά
του Ασημοχωριού
στο σκετς.*

ΟΞΥΑ

ΣΥΛΛΟΓΟΣ ΓΑΝΝΑΔΙΩΤΩΝ

- Στις 13-11-83 αναχώρησε για την Αμερική ο συγχωριανός μας νεαρός Δημήτρης Μαργαρίτης, προκειμένου να υποβληθεί σε μεταμόσχευση νεφρών. Όπως πληροφορούμαστε ακόμη βρίσκεται σε αναμονή προς εύρεση δότου. Με την ευκαιρία αυτή εκφράζουμε τις ευχές όλων των μελών μας για επιτυχία της εγχείρησης. Επίσης εκφράζουμε από μέρους της οικογένειας και του Δ.Σ. της Αδελφότητας θερμές ευχαριστίες προς όλους (άτομα και συλλόγους) όσους πρόσφεραν στον έρανο ενίσχυσης του αγώνα του νέου μας.
- Στις 12-11-83 άρχισαν και πάλι τα μαθήματα και οι δραστηριότητες του παιδικού χορευτικού μας ομίλου. Φέτος και νέα μέλη (μικρής ηλικίας το πλείστον) πλαισίωσαν τον όμιλόν μας κι έτσι το γαλούχημα με τους παραδοσιακούς ηπειρωτικούς χορούς αγκάλιασε και τις πιο νέες γενιές, που με χαρά μας βλέπουμε ότι το λαχταρούν κι ανταποκρίνονται με χαρά και προθυμία.
- Στις 11-12-83 η Αδελφότητά μας τέλεσε στον Ιερό Ναό Παναγίας Χρυσοσπηλιώτισσας (Αιόλου) αρτοκλασία υπέρ υγείας των μελών της και των απαντάχού Οξυωτών και μνημόσυνο υπέρ αναπαύσεως της ψυχής του ευεργέτου Ιωάννη Κουκουμπάνη και των ψυχών των κεκοιμημένων μελών του Συλλόγου μας.
- Εκδόθηκε και κυκλοφόρησε κι εφέτος ένα ωραίο έγχρωμο ημερολόγιο της Αδελφότητάς μας με όμορφα νοσταλγικά θέματα από το χωριό μας. Αξίζουν συγχαρητήρια στο ακούραστο Δ.Σ. του Συλλόγου για όλες τις δραστηριότητές του.
- Ο Σύλλογός μας προγραμμάτισε και θα πραγματοποιήσει τον αποκριάτικο χορό τους στις 3 Μαρτίου 1984 στο ξενοδοχείο PRESIDENT (Κηφισίας 43 – Αμπελόκηποι).

Το Δ.Σ. του Συλλόγου

Στις 4 του Φλεβάρη έγινε ο χορός του Συλλόγου Γανναδιωτών στο εξοχικό κέντρο «Ο ΚΩΣΤΑΣ» στο Χαλάνδρι.

Ο φετεινός χορός ξεπέρασε κάθε προγόμενο. Οι Γανναδιώτες και φίλοι του χωριού που πήραν μέρος γλέντησαν με την καρδιά τους με το συγκρότημα του κλαρίνου του χωριανού τους Βαγγέλη.

Κοπέλες του χωριού ντυμένες με τις παραδοσιακές στολές του χωριού άνοιξαν το χορό. Όλοι οι χωριανοί και φίλοι χόρεψαν με πολύ κέφι τους παραδοσιακούς χορούς.

Έγινε κλήρωση του λαχείου υπέρ του συλλόγου με πλούσια δώρα. Το γλέντι κράτησε με πολύ κέφι μέχρι τις πρωινές ώρες. Το χέρο μας τίμησαν πολλοί φίλοι από τα γύρω χωριά και αντιπρόσωπος του παραρτήματος του συλλόγου από τα Γιάννινα κ. Απόστολος Ξάνθος οικογενειακώς. Πριν αρχίσῃ ο χορός με εμπνευσμένη ομιλία ο πρόεδρος του συλλόγου κ. Δημ. Τσανάδης ξαναζωντάνεψε στις μνήμες των χωριανών του τις ομορφιές του χωριού τα ήθη και έθιμα, τα ψυχικά χαρίσματα των Γανναδιωτών και προπαντός την ανθρωπιά τους.

Το νέο Δ.Σ. του συλλόγου αποτελείται από τους: 1) Δημ. Τσανάδη πρόεδρο, 2) Αφροδ. Μησιακούλη αντιπρόεδρο, 3) Γεώργ. Δερμιντζάκη γραμματέα. 4) Βασίλειο Παπαδημητρίου ταμία και Γεωρ. Παπαϊωάννου μέλος.

Τέλος το Δ.Σ. ευχαριστεί όλους όσους μας βοήθησαν φίλους και χωριανούς για την επιτυχία του χορού.

Χαρά Τσανάδη

**ΠΑΝΑΓΙΩΤΗΣ Κ. ΑΝΑΣΤΑΣΙΑΔΗΣ
ΔΙΚΗΓΟΡΟΣ**

Ζαλόγγου 7 – 2ος όροφος – Αθήνα
Τηλ. γραφείου 3640.630 Τηλ. οικίας 9922.833

ΣΥΝΔΡΟΜΕΣ ΚΑΙ ΕΝΙΣΧΥΣΕΙΣ 1983

	Δρχ.
ΠΑΝΑΓ. ΠΑΠΑΔΗΜΗΤΡΙΟΥ Αθήνα	1.000
ΝΙΚ. ΛΕΤΣΙΟΣ Άρτα	500
ΚΩΣΤΑΣ ΖΩΗΣ Αθήνα	500
ΓΕΩΡ. ΜΑΚΑΤΗΣ Αθήνα	500
ΜΙΧ. ΓΟΥΣΓΟΥΝΗΣ Αθήνα	1.000
ΘΩΜΑΣ ΖΙΩΓΑΣ Αθήνα	500
ΜΕΡΟΠΗ ΑΔΑΜΑΝΤΙΔΟΥ Αθήνα	1.000
ΚΩΝ/ΝΟΣ ΜΙΧΩΤΑΣ Αθήνα	1.000
ΚΩΝ/ΝΟΣ ΔΗΜΑΡΕΛΗΣ Αθήνα	500
ΒΑΣ. ΔΗΜΑΡΕΛΗΣ Αθήνα	500
ΝΙΚ. ΝΤΙΣΑΚΑΣ Αθήνα	1.000
ΓΙΑΝ. ΚΟΥΤΣΟΜΥΤΗΣ Αθήνα	1.000
ΕΥΘΥΜ. ΝΙΚΟΥ Αθήνα	1.000
ΧΡΗΣΤΟΣ ΠΑΠΑΔΗΜΗΤΡΙΟΥ Αθηνά	500
ΦΩΤΗΣ ΚΕΦΑΛΑΣ Πηγή	500
ΝΙΚΟΛ. ΤΣΙΠΑΣ Αθήνα	1.000
ΙΩΑΝ. ΠΙΣΠΑΣ Αθήνα	500
ΘΩΜΑΣ ΠΛΑΤΗΣ Αλεξάνδρεια	500
ΒΑΣΙΛΗΣ ΠΛΑΤΗΣ Αλεξάνδρεια	1.000
ΝΙΚ. ΚΑΤΗΣ Αλεξάνδρεια	500
ΠΑΝΑΓ. ΠΛΑΤΗΣ Αλεξάνδρεια	500
ΣΠΥΡΟΣ ΚΑΡΑΤΖΗΜΟΣ Αλεξάνδρεια	500
ΔΗΜ. ΝΑΤΣΗΣ Αθήνα	500
ΧΡΗΣΤ. ΚΟΥΤΡΟΥΜΠΙΝΑΣ Κορωπί	1.000
ΧΡΗΣΤ. ΦΡΑΓΚΟΣ Αθήνα	1.000
ΑΧΙΛΛΕΑΣ ΓΕΩΡΓΙΟΥ Αθήνα	1.000
ΚΩΝ/ΝΟΣ ΤΖΩΤΖΟΣ Αιτωλικό	500
ΕΡΑΣΜΙΑ ΤΡΙΒΟΛΗ Θεσ/κη	500
ΓΕΩΡ. ΜΑΚΚΑΣ Αθήνα	1.000
ΑΧΙΛΛΕΑΣ ΠΑΠΑΔΟΠΟΥΛΟΣ Αθήνα	1.000
ΤΑΚΗΣ ΣΤΕΡΓΙΟΥ Αθήνα	500
ΚΩΣΤΑΣ ΣΤΕΡΓΙΟΥ Αθήνα	500
ΑΠΟΣΤΟΛΟΣ ΤΣΟΥΤΣΟΣ Αθήνα	600
ΧΑΡΙΛ. ΠΑΠΑΔΟΠΟΥΛΟΣ Ιωάννινα	1.000
ΝΙΚΟΛ. ΡΕΜΠΕΛΗΣ Αθήνα	500
ΕΥΑΓ. ΕΥΑΓΓΕΛΟΥ Κόνιτσα	500
ΑΝΝΑ ΕΥΑΓΓΕΛΙΔΗ-ΖΩΓΡΑΦΟΥ Κόνιτσα	500
ΙΟΥΛΙΑ ΤΣΙΚΑ Αθήνα	1.000
ΣΠΥΡΟΣ ΟΙΚΟΝΟΜΟΥ Κόνιτσα	500
ΔΗΜ. ΒΑΝΔΕΡΑΣ Κόνιτσα	2.000
ΛΑΖ. ΒΑΡΒΑΤΗΣ Κόνιτσα	500
ΒΑΣ. ΜΠΟΥΣΜΠΟΥΛΑΣ Κόνιτσα	1.000
ΒΑΣ. ΛΑΜΠΡΙΔΗΣ Κόνιτσα	500
ΠΑΝΑΓ. ΧΑΤΖΗΣ Κόνιτσα	500
ΙΩΑΝ. ΚΑΙ ΜΑΡΙΑΝΘΗ ΓΟΥΣΓΟΥΝΗ Αθήνα	1.000
ΚΟΙΝΟΤΗΤΑ ΚΕΦΑΛΟΧΩΡΙΟΥ	1.000

Ευχαριστούμε

Η ΑΔΕΛΦΟΤΗΤΑ ΧΙΟΝΙΑΔΙΤΩΝ «Ο ΑΓΙΟΣ ΑΘΑΝΑΣΙΟΣ»

Οι αιώνιοι Ηπειρώτες αυτοί οι πατριδολάτρεις δεν έχουν τα άγια χώματα του χωριού τους όπου κι αν βρίσκονται δεν αφήνουν ευκαιρία για να εκδηλώσουν τα αισθήματα που κυριαρχούν σ' όλη τους τη ζωή για την αγάπη που πλημμυρίζει την καρδιά τους για τα χωριά τους που εγκατέλειψαν αναζητώντας καλύτερη τύχη λόγω του αγόνου εδάφους της Ηπειρωτικής γης.

Έτσι και φέτος στις 8 του Γενάρη έγινε στο ξενοδοχείο Στάνλεϋ η γιορτή για το κόψιμο της πίττας της Αδελφότητας Χιονιαδιτών με μεγάλη συγκέντρωση μελών της Αδελφότητας που διαμένουν στην Αθήνα μαζί με τα μέλη των οικογενειών τους.

Στην εκδήλωση παραβρέθηκαν αντιπρόσωποι των Ηπειρωτικών Σωματείων της Κοινότητας Γοργοπόταμου, οι κ.κ. Διομήδης Σκαλιστής και Νικόλαος Καζαμίας δικηγόρος και από την Κοινότητα Ασημοχωρίου ο κ. Χριστόδουλος Χολέβας.

Επίσης τη γιορτή ετίμησε με την παρουσία του ο δημοσιογράφος και εκδότης του περιοδικού «ΚΟΝΙΤΣΑ» κ. Λάμπρος Βλάχος, γνωστός για την αγωνιστική του κίνηση, για τη δικαίωση και επίλυση των αιτημάτων των Κοινοτήτων της Επαρχίας Κόνιτσας για οικονομική και πολιτιστική ανάπτυξη, ο οποίος απήθυνε στους συγκεντρωμένους ανάλογο χαιρετισμό.

Ο Πρόεδρος της Αδελφότητας δάσκαλος Ευριπίδης Ζωγράφος με τον εμπνευσμένο λόγο του απέσπασε τα χειροκρότηματα των συγκεντρωμένων γιατί ανέστησε μνήμες από τη ζωή του χωριού και ο ενθουσιασμός των πατριωτικών συναθημάτων έφθασε στο απόκορυφωμα όταν ολοκληρώθηκε με την ανεύρεση του τυχερού νομίσματος από τον Απόστολο Χρήστου γιό του Θωμά Χρήστου

Μας γράφουν...

Για τον καινούργιο χρόνο 1984 πολλά, γράμματα και κάρτες ευχετήριες πήραμε από συμπατριώτες μας.

Ιδιαίτερα συγκινητικά για μας ήταν τα μηνύματα που έφτασαν από τη μακρινή ξενητειά.

Από την Αυστραλία ο Γιώργος Λαμπρίδης μας γράφει «...Σας εύχομαι για τον καινούργιο χρόνο υγεία και ευτυχία. Το περιοδικό ΚΟΝΙΤΣΑ αν και μικρό με ευχαριστεί πολύ να το διαβάζω και να μαθαίνω νέα από την ιδιαίτερη πατρίδα μας».

Ο Α. Κεφάλας από τον Καναδά: «...είναι πάντοτε ευχάριστο να διαβάζουμε και να μαθαίνουμε νέα από την πατρίδα. Σας ευχαριστώ».

Από τη Νέα Υόρκη «Στη Συντακτική Επιτροπή του περιοδικού ΚΟΝΙΤΣΑ ευχόμεθα Καλά Χριστούγεννα και ευτυχές το Νέον Έτος 1984. Με αγάπη και πατριωτικόν χαιρετισμόν, ο εξ Αμαράντου Κονίτσης Νικόλαος Σκορδάς».

Επίσης από τη Νέα Υόρκη μας στέλνει

επίλεκτου αγιογράφου του τελευταίου απόγονου των μεγάλων Χιονιαδιτών αγιογράφων του γνήσιου εκπροσώπου της Χιονιαδιτικής Σχολής αγιογράφων.

Ο Σωτήρης Χρηστίδης εκλεκτό τέκνον των Χιονιάδων και πάλι εφέτος με την χειρονομία της δωρεάς των εξόδων της βασιλόπιττας έδωσε το παρόν με την πλούσια προσφορά του. Όλοι δε του ευχήθηκαν το «πάντα άξιος» όπως συνθίζεται στο χωριό σε τέτοιες περιπτώσεις.

Με θερμές χειραψίες και φιλήματα χωρίστηκαν οι Χιονιαδίτες. Πήρε το δρόμο ο καθένας για το σπίτι του με την ευχή ο Αη-Θανάσης ο προστάτης άγιος του χωριού τους να τους ανταμώνει σε χαρούμενες μέρες.

Κώστας Χιοναίος

τους χαιρετισμούς του σε όλους τους συμπατριώτες ο Χριστόδ. Οικονομίδης και από τη Γασκένδη πήραμε την ευχετήρια κάρτα του Καβασιλιώτη, πολιτικού πρόσφυγα Δημήτρη Αραμπατζή.

Πάλι από τη Νέα Υόρκη: «...πρέπει να τονίσω ότι το περιοδικό σας μας έγινε απαραίτητο. Διαβάζοντάς το μεταφερόμεθα νοερά στα μέρη της γλυκειάς πατρίδας, της μάνας γης. Θαυμάζουμε τις προσπάθειές σας για τη διατήρηση και διάσωση του πολύτιμου φυσικού τοπίου και της κληρονομιάς μας. Σας ευχόμαστε καλή επιτυχία στο έργο σας. Με πατριωτικούς χαιρετισμούς. Ευριπίδης και Χριστίνα Γιάκκα».

Στο εσωτερικό της χώρας μας την ανάγκη της επικοινωνίας και της έκφρασης των ανθρώπινων αισθημάτων την καλύπτει το τηλέφωνο, που κουδούνισε και σε μας πιό πυκνά την περίοδο των εορτών. Πήραμε όμως και αρκετές κάρτες από φίλους, από συμπατριώτες και από συλλόγους.

Από τα Γιάννινα μας γράφει ο καθηγητής Ανδρέας Σιδέρης που είναι και πρόεδρος του εκεί Συλλόγου Φουρκιωτών. «Αγαπητοί μας πατριώτες, σας εύχομαι για τον καινούργιο χρόνο 1984 υγείαν, ευτυχίαν, ειρήνην και πολλές επιτυχίες στις ωραίες προσπάθειές σας για την πρόοδο της Κόνιτας και της επαρχίας. Κύριε Βλάχο, σας ευχαριστώ πολύ και σας χαιρετώ με συναδελφική και πατριωτική αγάπη».

Από τα Γιάννινα επίσης ο καλλιτέχνης ξυλογλύπτης Κώστας Γκόγκος μας εύχεται ειρηνικό και δημιουργικό 1984 σε κάρτα με απεικονίσεις καλλιτεχνικών επίπλων, που είναι έργα της πλούσιας έμπνευσης και της άφθαστης δεξιοτεχνίας του.

Βαθιά συγκινημένοι από τις θερμές αυτές εκδηλώσεις των φίλων συμπατριωτών μας του εσωτερικού και του εξωτερικού τους απαντούμε με ένα μεγάλο «Ευχαριστώ», τους υποσχόμαστε ότι θα προσπαθήσουμε να είναι το περιοδικό μας αντάξιο της αγάπης τους και της εκτίμησής τους και τους ευχόμαστε κάθε ανθρώπινη χαρά.

Ειδήσεις — κρίσεις — σχόλια

- Οι πρώτοι μήνες της χρονιάς, Γενάρης και Φλεβάρης ήταν πλούσιοι σε εκδηλώσεις των Συλλόγων και Αδελφοτήτων μας της Αθήνας. Γενικές συνελεύσεις, χοροεσπερίδες, συνεστιάσεις ή και γιορταστικές εκδηλώσεις για το καλωσόρισμα του νέου έτους με το κόψιμο της πίτας, έκαναν σχεδόν όλοι οι σύλλογοι των χωριών μας και έδωσαν την ευκαιρία στο αντάμωμα των χωριανών, στη συζήτηση των προβλημάτων του χωριού και σε διασκέδαση.
- Δημοσιεύουμε σήμερα όσα οι φτωχές δημοσιογραφικές μας κεραίες μπόρεσαν να συλλάβουν, με την επιφύλαξη να συμπληρώσουμε τα κενά στο επόμενο φύλλο, περιμένοντας και τις ανταποκρίσεις των Διοικητικών Συμβουλίων.
- Για το χορό του Δίστρατου γράψαμε στο προηγούμενο τεύχος μας. Το μεγάλο και δυναμικό Κεράσοβο πρώτο στην καινούργια χρονιά γέμισε τη μεγάλη αίθουσα του κέντρου «Κάστελλο» στην οδό Καυταντζόγλου, τη μέρα των Θεοφανείων στις 6 Γενάρη και με το κόψιμο της πρωτοχρονιάτικης πίτας και τη θερμή προσφώνηση του Προέδρου του Συλλόγου Βασίλη Κιτσάκη, διασκέδασε με οργανοπαίκτες του τόπου μας.
- Ο Σύλλογος Εξοχής-Τράπεζας έκοψε την πίτα στις 22 Γενάρη στο Ξενοδοχείο «ΟΜΟΝΟΙΑ» και επακολούθησε Γενική Συνέλευση και συζήτηση για τα προβλήματα του Συλλόγου και των χωριών.

• Ο Σύνδεσμος της Βούρμπιανης έκοψε την πίτα στις 14 Γενάρη στο Ξενοδοχείο «ΜΠΑΓΚΕΙΟ» και στις 24 Φλεβάρη διοργάνωσε τον ετήσιο χορό του στο κέντρο «ΠΑΛΗΑ ΑΘΗΝΑ» της Πλάκας.

• Η Αδελφότητα Λαγκαδιωτών έδωσε τον ετήσιο χορό της στις 28 Γενάρη στο Ξενοδοχείο PRESIDENT της Λεωφ. Κηφισίας.

• Ο Σύνδεσμος Κονιτσιωτών «Ο ΑΩΟΣ» για δεύτερη χρονιά φέτος διοργάνωσε με επιτυχία το χορό του στις 11 Φλεβάρη και έδωσε την ευκαιρία στους Κονιτσιώτες να ανταμώσουν και να διασκεδάσουν στην ευρύχωρη αίθουσα του Ξενοδοχείου «STANLEY».

• Η Αδελφότητα Πηγιωτών-Νικανοριτών ύστερα από μια πολύ πετυχημένη γιορτή που έκανε στις αίθουσες της «πανηπειρωτικής» στις 4 Γενάρη για το κόψιμο της βασιλόπιτας, όπου συγκεντρώθηκε μεγάλο πλήθος σε μια όμορφη, χαρούμενη ατμόσφαιρα, οργάνωσε επίσης έναν πολύ επιτυχημένο χορό, με μεγάλη προσέλευση των μελών της και από τα δυο χωριά. Δόθηκε στις 24 Φλεβάρη στο Ξενοδοχείο «OSKAR».

Επίσης με μεγάλη προσέλευση και με παραβίαση του αδιαχώρητου έδωσαν τον ετήσιο αποκριάτικο χορό τους μαζί στις 24 Φλεβάρη οι Σύλλογοι της Μόλιστας και του Μοναστηρίου στο «ΗΠΕΙΡΩΤΙΚΟ ΣΑΛΟΝΙ» της οδού Βουλιαγμένης.

Για τις εκδηλώσεις Ασημοχωρίου, Γοργοποτάμου, Γαναδιού και Χιονιάδων, γραφουμε εκτενέστερα σε άλλες σελίδες.

• Στις 25 Γενάρη στη μεγάλη αίθουσα της Αρχαιολογικής Εταιρείας στην Αθήνα, ο Ζαγορίσιος επιστήμονας και συγγραφέας κ. Λέανδρος Βρανούσης, μίλησε προσκαλεσμένος της Ηπειρωτικής Εταιρείας με θέμα: ΔΗΜΗΤΡΗΣ ΧΑΤΖΗΣ – Η ΣΕΒΑΣΜΙΑ ΗΠΕΙΡΟΣ ΚΑΙ Η ΜΙΚΡΗ ΜΑΣ ΠΟΛΗ – ΤΟ ΧΡΕΟΣ ΚΑΙ Η ΔΟΚΙΜΑΣΙΑ. Το πυκνό ακροατήριο που είχε κατακλύσει τη μεγάλη αίθουσα, ανάμεσα στο οποίο και πολλοί συνεπαρχιώτες μας, καταχειροκρότησε τον εκλεκτό συμπατριώτη ομιλητή, που με την τέχνη του λόγου του ξαναζωντάνεψε την προσωπικότητα του

**ΠΡΟΤΥΠΟ
ΚΑΤΑΣΤΗΜΑ ΚΡΕΑΤΩΝ (ΜΑΡΚΕΤ)
ΤΟΥ ΟΜΙΛΟΥ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΩΝ
ΣΤΑΥΡΟΥ ΓΙΑΝΝΟΠΟΥΛΟΥ
ΘΗΒΩΝ & ΠΕΛΑΣΓΙΑΣ 11 – ΠΕΡΙΣΤΕΡΙ
ΤΗΛ.: 2636.740**

(Τα χρέατα προέρχονται αποκλειστικώς από τους κτηνοτροφικούς συνεταιρισμούς της Ελλάδας και πουλούνται χονδρικώς και λιανικώς.)

Νέα από την πατρίδα

- Πολύ ωραία έγινε η στέγη του νεοανεγειρόμενου δημαρχιακού μεγάρου της Κόνιτσας που σκεπάστηκε όλο με την πατροπαράδοτη έγχωρια πλάκα (σχιστόλιθο). Όταν δε θα τελειώσει και η εξωτερική λιθοδομή του, που γίνεται όλο με πελεκητά λιθάρια, θα είναι ένα θαυμάσιο κτίριο σε γνήσιο στυλ λαϊκής αρχιτεκτονικής.
- Στις 25-2-84 ο Σύλλογος Γυναικών της Κόνιτσας διοργάνωσε και πραγματοποίησε μια ωραία παιδική αποκριάτικη γιορτή στο Κέντρο Νεότητος.
- Ο Σύλλογος δε των Καρναβαλιστών της Κόνιτσας κάνει μεγάλες και πυρετώδεις προετοιμασίες και πιστεύεται ότι εφέτος θα μας παρουσιάσει καινούριες και πρωτότυπες εκπλήξεις.
- Καθίζηση έπαθε και σχεδόν κατέρευσε ο θόλος της μεγάλης γέφυρας της εθνικής οδού επί του χειμάρου Τοπόλιτσα έξω από την Κόνιτσα. Η συγκοινωνία δε διακόπηκε γιατί υπάρχει παρακαμπτήριος

μεγάλου Γιαννιώτη λογοτέχνη Δημήτρη Χατζή.

- Πέθανε στην Αθήνα σε ηλικία 91 ετών και κηδεύτηκε στο Α' Νεκροταφείο ο Κονιτσιώτης γιατρός Αθανάσιος Ζέρβας, που ήταν ο γιατρός της Κόνιτσας και των γύρω χωριών σε όλη την προπολεμική περίοδο. Οι παλιότεροι των θυμούνται καβάλα σε ζώο να πηγαίνει στα χωριά και να προσπαθεί με τα πενιχρά μέσα της εποχής να θεραπεύσει βαρύτατα ασθενείς. Ο Αθανάσιος Ζέρβας ύστερα από απουσία πολλών ετών, επισκέφτηκε την Κόνιτσα το περασμένο καλοκαίρι. Και ήταν η τελευταία φορά. Αιωνία του η μνήμη.
- Υπενθυμίζουμε και παρακαλούμε τους φίλους που μας στέλνουν γραφτά για δημοσίευση, να τα προσέχουν γιατί οι τυπογράφοι διαμαρτύρονται για πολλά που είναι κακογραμμένα και δε δέχονται να τα τυπώσουν. Προσοχή, λοιπόν, γράμματα καθαρά, αραιά, καλογραμμένα και πάντοτε στη μια όψη του χαρτιού.

και τα αυτοκίνητα περνούν από την παληά γέφυρα της επαρχιακής οδού.

- Με τα αποσταλέντα από τη Νομαρχία μηχανήματα, αποπερατώθηκε ο εκχιονισμός και αποκαταστάθηκε η συγκοινωνία με όλα τα ορεινά χωριά της επαρχίας Κονίτσης.
- I.X. αυτοκίνητο οδηγούμενο από τον Απόστολο Τσινασλανίδη, παρέσυρε στην κεντρική Αγορά της Κόνιτσας και τραυμάτισε ελαφρά το Νικ. Λύτο, κάτοικο Κονίτσης 75 ετών.
- Από τη Δευτέρα 20 Φλεβάρη πρόκειται ν' αρχίσει τη λειτουργία του το νεοσύστατο Πολεοδομικό Γραφείο Κόνιτσας με έδρα την Κόνιτσα και κατά τόπο αρμοδιότητα τις επαρχίας Κόνιτσας και Πωγωνίου.

ΑΝΑΣΤ. ΕΥΘΥΜΙΟΥ

Νέα από την Κόνιτσα

ΧΟΡΟΙ

2-1-84. Χορός Συλλόγου Γυναικών στο κέντρο «Μάκης».

29-1-84. Χορός Συλλόγου δασκάλων στο κέντρο «Δένδρο».

11-2-84. Χορός Συλλόγου Γονέων και κηδεμόνων Γ' Δημ. Σχολείου στο κατάστημα Δ. Χ' εφραιμίδη.

ΓΑΜΟΙ

1-1-84 του Β. Τσιτσιμίδη με την Βασιλική Χρυσικού από τ' Άρματα.

1-1-84 του Δ. Ράγγα με την Βιβή Γαϊτανίδη.

ΑΡΡΑΒΩΝΕΣ

Του Θανάση Γκούντα με την Αθηνά Γάρου από Αρίστη.

ΘΑΝΑΤΟΙ

18-1-84 πέθανε ο Τριαντάφυλλος Τάσσιος σε ηλικία 78 χρονών.

2-2-84 πέθανε η ηλικίας 85 χρονών

ΑΛΛΕΣ ΕΙΔΗΣΕΙΣ

- Στις 15-1-84 η Ορειβ. ομάδα Κόνιτσας πραγματοποίησε εκδρομή (14 άτομα) στο Μοναστήρι Στομίου, όπου έκοψε και την πίττα. Το νόμισμα βρήκε ο κ. Π. Ρέντζος.
- Την ίδια μέρα κληρώθηκαν σε 24 δικαιούχους τα σπίτια της Εργατ. Εστίας, στο συνοικισμό «Γραβίτσια».

ΓΕΝΝΗΣΕΙΣ

- Ο Βασίλης και η Πόπη Φάνη απόκτησαν κοριτσάκι.
- Ο Στάθης και Σταυρούλα Κρυστάλη απόκτησαν αγοράκι.
- Ο Χαράλαμπος και η Σοφία Τσιλιγιάννη επίσης απόκτησαν αγοράκι.

ΓΑΜΟΙ

- Στις 5 Γενάρη έγινε ο δεύτερος πολιτικός γάμος στο Δημαρχείο της Κόνιτσας. Παντρεύτηκαν ο Χριστοδ. Παπαϊωάννου και η Μαρία Ζαφειροπούλου.
- Στις 29/1 έγινε ο γάμος του Δημ. Α. Χατζηρούμπη και της Χρυσούλας Αγοραστού από το Λιβαδερό Κοζάνης.
- Επίσης παντρεύτηκαν ο Ευθ. Παπαευθυμίου και η Σταματία Καραγιάννη από το Δίστρατο.

ΘΑΝΑΤΟΙ

- Πέθανε στην Κόνιτσα στις 28/1 η Δημητρούλα Παΐσιου από τις χιονιάδες σε ηλικία 89ετών.
- Στις 1/2 ο Μιχ. Ζιακόπουλος από Αμάραντο 94 ετών.
- Στις 28/2 η Βασιλική Σωτηριάδου σε ηλικία 48 ετών.

ΜΑΙΡΗ ΚΟΥΣΙΟΥ

ΧΕΙΡΟΥΡΓΟΣ – ΟΔΟΝΤΙΑΤΡΟΣ
ΑΚΤΙΝΕΣ X

ΙΑΤΡΕΙΟ: Λ. Κηφισίας 69 – Αμπελόκηποι
Τηλ. Ιατρείου 6924394 Τηλ. Οικίας 7518944

- Στις 29/2 ο Γεώργιος Χ. Πρίτσης 85 ετών.
- Πέθαναν επίσης ο Ηρακλής Κατσάρης και ο Τριαντάφυλλος Τάσσος.

ΣΩΤ. ΤΟΥΦΙΔΗΣ

ΠΗΡΑΜΕ ΣΥΝΔΡΟΜΕΣ ΚΑΙ ΕΝΙΣΧΥΣΕΙΣ

	Δρχ.
ΓΕΩΡΓ. ΑΘΑΝΑΣΟΥΛΗΣ Αθήνα	5.000
ΝΙΚ. ΣΥΡΓΙΑΝΗΣ Δίστρατο	500
ΚΩΝ/ΝΟΣ ΛΙΑΤΣΗΣ Αθήνα	500
ΑΔΕΛ/ΤΑ ΠΛΑΓΙΑΣ «ΖΕΡΜΑ» Αθήνα	500
ΚΩΣΤ. ΣΔΟΥΚΟΣ Αθήνα	500
ΔΗΜ. ΚΑΡΑΜΠΕΤΣΗΣ Αθήνα	1.000
ΠΑΥΛ. ΠΡΟΠΟΔΗΣ Αθήνα	500
ΣΩΤ. ΜΠΑΡΜΠΑΣ Αθήνα	500
ΓΕΩΡ. ΔΑΓΚΟΒΑΝΟΣ Αθήνα	500
ΔΙΟΜ. ΛΙΑΤΣΗΣ Αθήνα	1.000
ΣΩΤ. ΛΙΑΤΣΗΣ Αθήνα	1.500
ΚΩΣΤ. ΚΥΡΖΙΔΗΣ Αθήνα	500
ΣΩΤ. ΧΡΗΣΤΙΔΗΣ Αιγάλεω	1.000
ΝΙΚ. ΣΑΚΟΥΛΗΣ Αθήνα	500
ΝΙΚ. ΠΑΠΑΚΩΣΤΑΣ Αθήνα	500
ΠΑΝΤ. ΣΑΚΟΥΛΗΣ Αθήνα	500
ΔΗΜ. ΘΕΟΛΟΓΟΥ Αθήνα	500
ΑΠΟΣΤΟΛΟΣ ΧΡΗΣΤΟΥ Αθήνα	1.000
ΚΩΝ/ΝΟΣ ΤΖΗΜΟΡΑΓΚΑΣ Θεσ/νίκη	500
ΣΩΚΡ. ΠΟΡΦΥΡΗΣ Αθήνα	500
ΙΩΑΝ. ΠΟΡΦΥΡΗΣ Αθήνα	500
ΒΑΣ. ΠΑΠΑΧΡΗΣΤΟΣ Αθήνα	1.000
ΓΕΩΡΓ. ΤΑΠΕΙΝΟΠΟΥΛΟΣ Θεσ/νίκη	500
ΔΗΜ. ΜΑΚΡΗΣ Κοζάνη	500
ΠΕΤΡΟΣ ΜΗΤΡΗΣ Αθήνα	1.000
ΧΡΗΣΤ. ΣΤΡΑΤΣΙΑΝΗΣ Αθήνα	1.000
ΕΥΑΓΓΕΛ. ΤΣΙΛΙΦΗΣ Αθήνα	500
ΜΗΝΑΣ ΚΑΡΡΑΣ Αθήνα	500
ΣΤΕΦ. ΠΑΝΤΑΖΗΣ Αθήνα	1.000
ΧΡΙΣΤΟΔ. ΧΟΛΕΒΑΣ Αθήνα	500
ΖΗΣΗΣ ΑΘΑΝΑΣΟΥΛΗΣ Σχοινά Αλεξάνδρειας	500
ΣΩΤΗΡ. ΣΠΑΝΟΣ Αθήνα	500
ΕΛΕΝΗ ΚΥΠΑΡΙΣΣΗ Αθήνα	1.000
ΣΤΕΦ. ΣΤΕΦΑΝΙΔΗΣ Θεσ/νίκη	500
ΓΕΩΡΓ. ΠΑΓΟΥΝΗΣ Αθήνα	500
ΧΡΗΣΤ. ΤΣΙΓΚΟΥΛΗΣ Αθήνα	1.000

ΕΞΩΤΕΡΙΚΟΥ

ΝΙΚΟΛ. ΠΑΠΑΧΡΗΣΤΙΔΗΣ Η.Π.Α.	Δρχ. 10.000
ΓΕΩΡΓ. ΛΑΜΠΡΙΔΗΣ Αυστραλία	Δολ. Αυσταλίας 50
ΝΙΚΟΛ. ΣΚΟΡΔΑΣ Η.Π.Α.	Δολ. Η.Π.Α. 25

Ευχαριστούμε

ΔΙΕΥΘΥΝΣΕΙΣ ΣΥΜΠΑΤΡΙΩΤΩΝ ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΩΝ, ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΙΩΝ

ΣΤΑ ΓΙΑΝΝΙΝΑ

ΜΙΧ. ΑΡΑΠΟΓΛΟΥ, Αρχιτέκτονας,
Βασ. Γεωργίου Β' 27, τηλ. 22.656.

ΠΑΥΛΟΣ ΒΛΑΧΟΣ, Δικηγόρος,
Δωδώνης 13, τηλ. 22.111.

ΧΡΗΣΤΟΣ ΑΘ. ΖΑΚΟΠΟΥΛΟΣ, Χει-
ρουργός Οφθαλμίατρος, Χαριλ. Τρικούπη 6,
τηλ. 35.600.

ΖΑΧΑΡΟΠΛΑΣΤΕΙΟ «LIDO», Αδελ-
φών Παπαδημητρίου, 28ης Οκτωβρίου 29,
τηλ. 32.861.

ΚΩΣΤΑΣ ΓΚΟΓΚΟΣ, Ξυλογλύπτης (Πα-
ραδοσιακά καλλιτεχνικά είδη, έπιπλα κλπ.),
Στρατ. Παπάγου 65, τηλ. 23.689.

ΣΠΥΡΟΣ ΚΙΤΣΑΤΗΣ, Πολιτ. Υπομηχα-
νικός, Ζέρβα 42, τηλ. 29.171.

ΑΘΑΝ. ΜΑΝΕΚΑΣ, Ιατρός Ωτορινολα-
ρυγγολόγος, Τσακάλωφ – Βαλαωρίτου 1,
τηλ. 26.521.

ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΜΠΕΣΤΑΣ, Δικηγόρος,
Αργυροκάστρου 5, τηλ. 22.860.

ΑΡΙΣΤ. ΝΤΙΝΟΣ, Πολιτ. Μηχανικός,
Χαριλ. Τρικούπη 20, τηλ. 32.362.

ΞΕΝΟΔΟΧΕΙΟ «ΑΛΕΞΙΟΣ», Πουκεβήλ
14, τηλ. 24.003, 28.097, 32.069.

ΞΕΝΟΔΟΧΕΙΟ ΠΑΛΛΑΔΙΟΝ, Σκου-
μπουρδή 1, τηλ. 25.856, 7, 8, 9.

ΒΙΟΤΕΧΝΙΑ
ΕΙΔΩΝ ΥΓΙΕΙΝΗΣ
ΧΡΙΣΤΟΣ ΠΙΣΠΑΣ
Πάρνηθος 3 - "Αγ. Ιωάννης Ρέντης
Τηλ. 4923.221

ΧΡΗΣΤΟΣ Ι. ΣΤΡΑΤΣΙΑΝΗΣ, Αρχιτέ-
κτων μηχ/νός, Καλούδη 18, τηλ. 32.239.

ΑΠΟΣΤ. ΤΟΛΗΣ, Παιδίατρος, Δωδώνης
9, τηλ. 26.430-27.034.

ΒΑΣΙΛ. ΤΣΙΑΛΙΑΜΑΝΗΣ, Δικηγόρος,
Δωδώνης 15, τηλ. 20.507.

ΠΟΛΥΒΙΟΣ ΦΟΥΝΤΟΣ, Οδοντίατρος
Αιακιδών 4, τηλ. 25.311.

Φ. ΔΗΜ. ΕΥΑΓΓΕΛΟΥ, Βιοτεχνία Υπο-
δημάτων, Σιώζου Κυπρίου 5, τηλ. 29.548.

Σ. ΖΑΚΟΠΟΥΛΟΥ, Εκδόσεις-Εμπόριο
Βιβλίων «ΔΑΥΛΟΣ» 28ης Οκτωβρίου 17
(στοά), τηλ. 31.446.

ΠΑΥΛΟΣ ΔΗΜ. ΜΠΑΛΤΟΓΙΑΝΝΗΣ,
Μαιευτήρας Χειρουργός Γυναικολόγος,
Δωδώνης 44, τηλ. 26.672.

ΑΛΕΞ. ΠΑΠΑΔΗΜΗΤΡΙΟΥ, Πολιτικός
Μηχανικός, Σικελιανού 4, τηλ. 27.664.

ΚΑΤΑΣΤΗΜΑ ΝΕΩΤΕΡΙΣΜΩΝ, Αφοί¹
Λιόγκα, Λόρδου Βύρωνος 9β, τηλ. 22.800.

ΣΤΗ ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗ

ΑΘΑΝ. ΝΤΑΦΛΗΣ, Έμπορος βιβλίων,
Σιατίστης 1, τηλ. 261.488.

ΛΕΩΝΙΔΑΣ ΝΤΑΦΛΗΣ, Πολιτ. Υπομη-
χανικός, Σιατίστης 1, τηλ. 261.488.

ΔΙΑΜΕΡΙΣΜΑΤΑ

Πωλούνται από συμπατριώτη μας

2 και 3 δωματίων

και ήμιϋπόγειος κατάστημα

Πέτρας 127 — Κολωνὸς

Πληροφορίες: τηλ. 8811.158

Υπεύθυνος κατά Νόμο και οικονομικός διαχειριστής:
ΛΑΜΠΡΟΣ ΒΛΑΧΟΣ, Αχαρνών 208,
Αθήνα 112 52 – Τηλ. 8649.476

Ανταποχριτές:

Κόνιτσα: ΣΩΤΗΡΗΣ ΤΟΥΦΙΔΗΣ, Κόνιτσα, Τηλ. 22464, 22212

Γιάννινα: ΧΑΡΑΛ. ΓΕΩΡΓΙΑΔΗΣ, Μεγ. Αλεξάνδρου 11, Τηλ. 28.117

Προϊστάμενος Τυπογραφείου:

Ι. ΡΟΣΣΟΛΑΤΟΣ, Αχαρνών 244 – 112 53 Αθήνα – Τηλ. 8677.686

ΣΥΝΔΡΟΜΗ ΕΤΗΣΙΑ: Εσωτ. δρχ. 400 – Εξωτ. δολ. ΗΠΑ 20

ΖΩΝΤΑΣ